

SATURS

Ārlietu ministrijas juridiskais statuss un struktūra Ārlietu ministrijas galvenie uzdevumi un prioritātes

Ārlietu ministrijas darbības prioritātes un galvenie virzieni 2003. gadā

- I. Latvijas integrācija Eiropas Savienībā**
- II. Latvijas integrācija NATO**
- III. Divpusējo attiecību attīstības dinamika 2003. gadā**
- IV. Latvijas ārpolitikas ekonomiskā dimensija**
- V. Latvijas dalība starptautiskajās organizācijās**
- VI. Konsulārā darba pārskats**
- VII. Personāla izglītošana un kvalifikācijas paaugstināšana**
- VIII. Ārlietu ministrijas inspektorāta darbība un iekšējais audits**

Ministru kabineta pārstāvja Starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats

Finansējums un tā izlietojums

ĀRLIETU MINISTRIJAS JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA

Ārlietu ministrija ir valsts pārvaldes iestāde. Tā īsteno Latvijas Saeimas apstiprināto ārpolitiku, piedalās Latvijas ārējās ekonomiskās politikas veidošanā. Ministrijas uzdevums ir ar politiskiem un diplomātiskiem līdzekļiem nodrošināt Latvijas ārpolitikas koncepcijas īstenošanu, kuras mērķis ir radīt iespējami labvēlīgus apstākļus Latvijas starptautiskajai drošībai un iekšpolitiskajai stabilitātei, kā arī veicināt Latvijas iekļaušanos starptautiskajā apritē.

Ministrijas funkcijas ir :

- izstrādāt valsts ārpolitiku;
- ar politiskiem un diplomātiskiem līdzekļiem un saskaņā ar normatīvajiem aktiem un valdības deklarācijas ārpolitikas sadaļas uzdevumiem īstenot vienotu valsts ārpolitiku;
- veikt Valsts protokola funkcijas;
- veikt konsulārās funkcijas valstī un ārvalstīs;
- veikt citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

Ministrija:

- izstrādā starptautisko līgumu, nozari reglamentējošo tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektus;
- sniedz atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem starptautisko līgumu, tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem;
- ārējos normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos izdod administratīvos aktus;

- nodrošina nozares politikas īstenošanu ministrijas padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs un valsts kapitālsabiedrībās, kurās ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja;
- sagatavo un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sniedz priekšlikumus par normatīvajos aktos un attiecīgajos politikas plānošanas dokumentos paredzēto pasākumu realizācijai un ministrijas uzdevumu veikšanai nepieciešamo finansējumu no valsts budžeta;
- valsts vārdā veic privāttiesiskus darījumus, kas nepieciešami ministrijas darbības nodrošināšanai;
- veic funkciju izpildi, kā arī citas pārbaudes ministrijas padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs;
- nodrošina valsts pasūtīto pētījumu pieteikumu izstrādi, kā arī veicina pētījumu rezultātu efektīvu izmantošanu nozares politikas izstrādē;
- normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sadarbojas ar citām valsts pārvaldes iestādēm vienotas valsts politikas izstrādāšanā un īstenošanā;
- informē sabiedrību par nozares politiku un ministrijas padotībā esošo iestāžu darbību, veicina sociālo dialogu jautājumos, kas saistīti ar politikas izstrādi un īstenošanu, kā arī iesaista sabiedrības pārstāvjus valsts pārvaldē.

Politiski Ārlietu ministriju vada ārlietu ministrs.

Ministrijas parlamentārais sekretārs nodrošina ministrijas saikni ar Saeimu, tās komisijām un frakcijām, pārstāv ārlietu ministra politisko viedokli un ir atbildīgs par ministrijas sagatavoto likumprojektu virzību Saeimā.

Ministrijas darbu vada valsts sekretārs. Valsts sekretārs ir ierēdnis un diplomāts, un viņš nodrošina ministrijas darba nepārtrauktību, ja mainās ministrijas vadība.

Vēstniecības (ASV, Austrijā, Baltkrievijā, Beļģijā, Čehijā, Dānijā, Francijā, Grieķijā, Igaunijā, Itālijā, Izraēlā, Īrijā, Kanādā, Krievijā, Ķīnā, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē, Lietuvā, Nīderlandē, Norvēģijā, Polijā, Portugālē, Somijā, Spānijā, Ukrainā, Uzbekistānā, Vācijā, Zviedrijā); pastāvīgās pārstāvniecības (ANO Ņujorkā un Ženēvā, EDSO, Eiropas Padomē, Eiropas Savienībā, NATO, PTO, UNESCO); ģenerālkonsulāts Sanktpēterburgā; kā arī konsulāti Pleskavā, Vitebskā ir ministrijas patstāvīgas struktūrvienības.

Ministrijas pārraudzībā ir VAS “Diplomātiskā servisa aģentūra” un SIA “Diplomātiskā servisa medicīnas centrs”. “Diplomātiskā servisa aģentūras” uzdevumos ietilpst valsts nekustamo īpašumu kopuma formēšana ar nolūku nodot to lietošanā Ārlietu ministrijas vajadzībām. Aģentūra, sadarbībā ar ministriju, veido Latvijas vēstniecību un konsulātu attīstības plānus jautājumā par nekustamo īpašumu. Tā sniedz juridiskas un finansiālas konsultācijas ārvalstu diplomātiskajām misijām un starptautiskajām organizācijām nekustamo īpašumu nomas, pirkšanas – pārdošanas un būvniecības jautājumos.

“Diplomātiskā servisa aģentūra” nodrošina būvekspertīzi, būvuzraudzību un būvprojektu vadīšanu Ārlietu ministrijas objektos Latvijā un ārzemēs.

(1) Ārlietu ministrijas nolikumu, kā arī ĀM patstāvīgo struktūrvienību nolikumus skat. Ārlietu ministrijas mājas lapā <http://www.mfa.gov.lv/lv/Ministrija/4387>.

ĀRLIETU MINISTRIJAS GALVENIE UZDEVUMI UN PRIORITĀTES

Latvijas Ārlietu ministrijas un ārlietu dienesta kopumā galvenos uzdevumus un prioritātes nosaka vairāki tiesiski akti.

Latvijas Ārlietu ministrijas galvenie uzdevumi vispārīgā veidā ir noteikti Diplomātiskā un konsulārā dienesta likumā:

- nodrošināt Latvijas iedzīvotāju - pilsoņu un nepilsoņu, kā arī juridisko personu interešu aizsardzību ārvalstīs;
- informēt ārvalstu institūcijas un pilsoņus par Latviju;
- koordinēt Latvijas valsts iestāžu starptautiskos sakarus;
- nodrošināt Latvijas valsts institūcijas un sabiedrību ar ārvalstīs legālā veidā iegūtu informāciju;
- veikt konsulārās funkcijas.

No minētā izriet, ka Latvijas vēstniecībām, ģenerālkonsulātiem un konsulātiem ir jāveic sekojošas vispārīgas funkcijas:

- pārstāvēt Latvijas valdību akreditācijas valstī (2);
- aizstāvēt Latvijas valsts un Latvijas fizisko un juridisko personu likumīgās intereses akreditācijas valstī;
- uzturēt kontaktus ar akreditācijas valstī esošajām starptautiskajām organizācijām un trešo valstu pārstāvniecībām;
- informēt Latvijas valdību par akreditācijas valsts politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras attīstību, kā arī par šīs valsts attiecībām ar citām valstīm;
- izplatīt akreditācijas valstī informāciju par Latviju, tās ekonomisko un kultūras potenciālu;
- veicināt Latvijas eksportu, piesaistīt investīcijas no akreditācijas valsts.

Otrs būtisks Latvijas ārpolitiku reglamentējošs dokuments ir Saeimas apstiprinātie "Latvijas ārpolitikas pamatvirzieni līdz 2005. gadam"(3). Tajā ir sacīts, ka Latvijas Republikas ārpolitikas galvenais uzdevums ir valsts neatkarības nostiprināšana un tās neatgriezeniskuma nodrošināšana.

Tas ir sasniedzams, integrējoties Eiropas drošības, politiskajās un ekonomiskajās struktūrās, piedaloties Eiropas politikas veidošanā, kontinenta stabilitātes un drošības veicināšanā, kā arī aktīvi iesaistoties pasaules politiskajos procesos.

Ārpolitikas koncepcija nosaka arī Latvijas ārpolitikas galvenos virzienus:

I. Integrācija Eiropas, transatlantiskajās un citās starptautiskajās struktūrās, kas sevī ietver šādus uzdevumus:

1. Iestāšanās Eiropas Savienībā.
 2. Iekļaušanās Eiropas un transatlantiskajās drošības struktūrās.
 3. Darbība starptautiskajās un reģionālajās organizācijās.
- II. Baltijas valstu sadarbības padziļināšana.
- III. Divpusējās attiecības reģionālās sadarbības ietvaros, kas tiek īstenotas šādos galvenajos virzienos:
1. Eiropas valstis.
 2. Krievija un jaunās neatkarīgās valstis.
 3. Ziemeļamerika.
 4. Pārējie reģioni.
- IV. Saimnieciskās dimensijas tālāka padziļināšana.
- V. Programmu “Latvija pasaulē” un “Latvijas diaspora” izstrādāšana un īstenošana.

(2) Par akreditācijas valsti sauc to valsti, kurā vēstniekam ir uzticēts pārstāvēt Latvijas intereses. Viens vēstnieks var būt akreditēts vairākās valstīs.

(3) Līdz ar iestāšanos ES un NATO 2004. gadā Latvijas ārpolitikas līdzšinējie stratēģiskie uzdevumi ir izpildīti, tāpēc 2003. gadā tika sākts darbs pie jaunas Latvijas ārpolitiskās koncepcijas izstrādes. Dokuments “Latvijas ārpolitikas pamatvirzienu projekts” ir publicēts ĀM mājas lapā: <http://www.mfa.gov.lv/lv/Arpolitika/4360/> .

ĀRLIETU MINISTRIJAS DARBĪBAS PRIORITĀTES UN GALVENIE VIRZIENI 2003. GADĀ

I. Latvijas integrācija Eiropas Savienībā

Pievienošanās līgums

Pēc tam, kad Latvija 2002. gada decembrī pabeidza iestāšanās sarunas, par nozīmīgu uzdevumu 2003. gada sākumā kļuva pievienošanās līguma teksta juridiskā saskaņošana. Pievienošanās līgums ir šo sarunu rezultātu noformējums starptautiska, juridiski saistoša līguma veidā. Pievienošanās līguma Eiropas Savienībai saskaņošanas process ar Eiropas Savienību un dalībvalstīm sākās jau 2002.gada vasarā. Darbu pie pievienošanās līguma no Latvijas puses veica Ministru kabineta īpaši izveidotā juridiskā starpnozarū darba grupa Ārlietu ministrijas vadībā. Līguma izstrādes procesā tika iesaistītas faktiski visas Latvijas valsts pārvaldes iestādes.

Līgums tika parakstīts 11 ES valstu valodās un 10 jauno dalībvalstu valodās 2003.gada 16.aprīlī Atēnās. Pēc līguma parakstīšanas Latvija ieguva novērotāja statusu un pirmo reizi maijā ārlietu ministre S.Kalniete piedalījās Vispārējo lietu un ārējo attiecību padomē.

Saloniku Eiropadome

19. –20. jūnijā Latvija novērotāja statusā pirmo reizi piedalījās Eiropadomē. Latvijas delegāciju vadīja Ministru prezidents E.Repše. Padomes darba kārtības galvenie jautājumi bija ES konventa darba vērtējums un Starpvaldību konference, kā arī iekšlietas un tieslietas. Tāpat notika diskusija par Tuvo Austrumu Miera procesu, Irānu, Irāku un Ziemeļkoreju. Tika apstiprinātas ES “kaimiņu politikas” vadlīnijas. ES augstais komisārs H.Solana informēja par Padomes sekretariāta sagatavoto ES Drošības koncepcijas projektu. 21. jūnijā Salonikos notika arī ES-Rietumbalkānu samits, kurā piedalījās arī Latvija.

ES lietu koordinācijas sistēmas izveidošana

2003. gads Latvijas integrācijā Eiropas Savienībā bija nozīmīgs arī ar to, ka pēc ĀM iniciatīvas tika izveidota ES lietu koordinācijas sistēma. Tās mērķis - nodrošināt pilnvērtīgu Latvijas dalību ES lēmumu pieņemšanas procesā un Latvijas interešu aizstāvību Eiropas Savienībā gan sākotnēji - novērotāja statusā, gan pēc 2004. gada 1.maija – ES dalībvalsts statusā.

2003. gadā tika izveidots ES lietu koordinācijas sistēmas tiesiskais pamats, kas nosaka ĀM lomu, nozaru ministriju atbildību, citu Latvijas institūciju līdzdalību, sagatavojot un apstiprinot Latvijas nacionālās pozīcijas par ES tiesību aktu projektiem.

Ārlietu ministrija jau iepriekš ir ieguvusi pieredzi, koordinējot valsts oficiālās pozīcijas iestāšanās ES sarunās. Līdz ar to ĀM ir galvenā loma arī jaunizveidotajā sistēmā: tā koordinē Latvijas nacionālo pozīciju sagatavošanu, seko Latvijas viedokļa nepārtrauktībai ES lēmumu pieņemšanas procesa dažādos posmos un ir atbildīga par ES dokumentu un informācijas aprites nodrošināšanu

Sabiedrības informēšana

Lai sekmētu sabiedrības informēšanu par Latvijas integrāciju Eiropas Savienībā ārpus Rīgas un lauku rajonos, Ārlietu ministrija 2003. gadā noorganizēja divus Latvijas rajonu un reģionālo žurnālistu seminārus (10.-11. aprīlī un 18. jūlijā). Turklāt, no 1. līdz 6. jūnijam Ārlietu ministrija sadarbībā ar Zviedrijas vēstniecību Latvijā organizēja žurnālistu pirmsreferenduma informatīvo un mācību braucienu par ES jautājumiem uz Zviedriju. Brauciena ietvaros žurnālisti tikās ar Zviedrijas Pašvaldību savienības un laikraksta *Svenska Dagbladet* pārstāvjiem, Austrumgotlandes reģiona amatpersonām un Zviedrijas kultūras darbiniekiem.

Eiropas Savienības direkcijas pārstāvji regulāri uzstājās ar lekcijām Ārlietu ministrijas atvērto durvju dienu pasākumos, Rīgā un Latvijas reģionos piedalījās diskusijās par Latvijas dalību Eiropas Savienībā.

Gatavošanās referendumam

Lai radītu juridisku bāzi Latvijas dalībai ES un tautas nobalsošanas norisei šajā jautājumā, 2003. gada 8. maijā tika pieņemti grozījumi Latvijas Republikas Satversmē un likumā "Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu".

Gatavojoties tautas nobalsošanai par Latvijas dalību Eiropas Savienībā, īpaša uzmanība tika pievērsta sabiedrības informēšanai par ES jautājumiem. Lai nodrošinātu apzinātu un pamatotu vēlētāju balsojumu referendumā, pirms tā norises tika izveidota Latvijas Republikas iestāšanās Eiropas Savienībā pirmsreferenduma informēšanas pasākumu vadības grupa, kura izstrādāja Tautas kampaņas stratēģiju. Tautas kampaņa ilga no 5. maija līdz 19. septembrim, un vainagojās ar pozitīvu balsojumu referendumā.

2003. gada 20. septembrī tautas nobalsošanā piedalījās 72,5 % no visiem balsstiesīgajiem Latvijas iedzīvotājiem jeb 1 010 467, "par" nobalsoja 69,9 % no nobalsošanas dalībniekiem.

Latvijas pievienošanās līguma Eiropas Savienībai ratifikācija

Pēc tautas izteiktā atbalsta dalībai ES, 30. oktobrī Saeima galīgajā lasījumā, pieņemot likumu "Par līgumu starp Beļģijas Karalisti, Dānijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Grieķijas Republiku, Spānijas Karalisti, Francijas Republiku, Īriju, Itālijas Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Nīderlandes Karalisti, Austrijas Republiku, Portugāles Republiku, Somijas Republiku, Zviedrijas Karalisti, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti (Eiropas Savienības dalībvalstīm) un Čehijas Republiku, Igaunijas Republiku, Kipras Republiku, Latvijas Republiku, Lietuvas Republiku, Ungārijas Republiku, Maltas Republiku, Polijas Republiku, Slovēnijas Republiku, Slovākijas Republiku par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanās Eiropas Savienībai", ratificēja pievienošanās līgumu Eiropas Savienībai. Līgums stājās spēkā 2004. gada 1. maijā.

Eiropas līgums

Neskatoties uz parakstīto pievienošanās līgumu, Latvijas un ES sadarbības tiesiskais pamats 2003. gadā joprojām bija Asociācijas jeb Eiropas līgums. 18.jūnijā Rīgā notika Eiropas Savienības un Latvijas Asociācijas Komitejas sestā un pēdējā sanāksme, kuras ietvaros puses atzina, ka Asociācijas Komitejas pieredze ir bijusi veiksmīga, neraugoties uz to, ka Komitejas darbs tika uzsākts tikai 1997.gadā.

Sanāksmē tika izvērtēti visi ES un Latvijas attiecību aspekti, īpašu uzmanību pievēršot Latvijas gatavībai dalībai Eiropas Savienībā. Eiropas Savienības delegācija apsveica Latvijas sekmīgo makroekonomisko attīstību, atzinīgi novērtēja Latvijā notiekošās reformas, taču norādīja arī uz nepilnībām, kas vēl jānovērš integrācijas procesā.

2003. gadā notika šādu Latvijas un ES apakškomiteju tikšanās: Lauksaimniecības un zivsaimniecības apakškomiteja, Ekonomisko un monetāro jautājumu apakškomiteja,

Iekšējais tirgus, kā arī Tirdzniecība un rūpniecība. Apakškomiteju sanāksmēs tika analizēta un novērtēta Kopienas likumdošanas ieviešanas gaita, gatavojoties Latvijas dalībai Eiropas Savienībā.

Eiropas komisijas monitoringa ziņojums

5. novembrī Eiropas Komisija publicēja Visaptverošo monitoringa ziņojumu. Tajā tika novērtēta desmit jauno ES dalībvalstu, tai skaitā Latvijas, gatavība dalībai Eiropas Savienībā, kā arī identificētas nepilnības, kas jānovērš līdz iestāšanās brīdim. Eiropas Komisija atzīmēja, ka Latvija ir sasniegusi augstu atbilstības pakāpi ES likumdošanai lielākajā daļā sektoru. Vispārējo valsts pārvaldes un tiesu kapacitāti Eiropas Komisija novērtēja kā atbilstošu, lai nodrošinātu ES likumdošanas ieviešanu. Tika atzīmēts, ka Latvijā ir stabila ekonomiskā izaugsme. Vienlaikus, Eiropas Komisija identificēja jomas, kurās līdz iestāšanās brīdim vēl jāturpina darbs, lai Latvija varētu pilnībā uzņemties ES dalībvalsts saistības. Vairākās jomās, pēc Eiropas Komisijas vērtējuma, nepieciešama neatliekama un izšķiroša rīcība, t.i. muitas informāciju tehnoloģiju sistēmu savietojamība ar ES sistēmām, pievienotās vērtības nodokļa informācijas sistēmas savietojamība, profesionālo kvalifikāciju savstarpējā atzišana, TSE kontrole un dzīvnieku izcelsmes atkritumproduktu pārstrāde.

Gatavojot Visaptverošo monitoringa ziņojumu, notika regulāra informācijas apmaiņa starp Eiropas Komisiju un Ārlietu ministriju un citām ministrijām. Lai informētu par paveikto ES likumdošanas pārņemšanā un ieviešanā, 27. jūnijā Ārlietu ministrija sadarbībā ar nozaru ministrijām sagatavoja un iesniedza Eiropas Komisijā informāciju Visaptverošā monitoringa ziņojuma sagatavošanai.

Konstitucionālais līgums

Paralēli integrācijas procesam Latvijas pārstāvji 2003.gadā piedalījās Eiropas Savienības konventa darbā. Eiropas Savienības konventa uzdevums bija plašās un atklātās debatēs diskutēt par Eiropas Savienības nākotnes jautājumiem. Šajā konventa darba posmā notika intensīvs darbs pie Eiropas Savienības Konstitucionālā līguma teksta izstrādāšanas. Diskusijās īpaša uzmanība tika veltīta ES institūciju reformas jautājumiem.

Latvijas pārstāvji aktīvi piedalījās konventa darbā. Kopumā tie iesniedza labojumus par 28 pantiem, plenārsēdēs uzstājās ar vairāk nekā 30 runām un pievienojās aptuveni 20 dažādām kopējām pozīcijām.

18.jūlijā konventa prezidents V.Žiskārs d'Estēns iesniedza visu Eiropas Savienības Konstitucionālā līguma projektu Eiropadomes prezidentam Silvio Berlusconi. Konvents bija pabeidzis darbu pie Konstitucionālā līguma projekta sagatavošanas.

Konventa darbs noslēdzās sekmīgi. Sasniegtais rezultāts kopumā ir līdzsvarots, ņemot vērā valstu dažādās intereses. Konventa sagatavotais Konstitucionālā līguma projekts bija labs pamats Starpvaldību konferences darbam.

4. oktobrī Romā darbu sāka Starpvaldību konference, kurā tiekas dalībvalstu valdību un Eiropas Komisijas pārstāvji dažādos līmeņos, lai lemtu par nepieciešamajām izmaiņām Eiropas Savienības līgumos. Jaunās dalībvalstis piedalījās Starpvaldību konferences darbā kā pilntiesīgas locekles.

Starpvaldību konferencē lielākajā daļā jautājumu tika akceptēts Konventa sagatavotais ES Konstitucionālā līguma projekts. Tomēr, lai panāktu vispārēju konsensusu par Konstitucionālo līgumu, Itālijas Prezidentūra uzskatīja, ka vairākos jautājumos ir nepieciešamas turpināt diskusijas.

12.-13.decembra Eiropadomē valstu un valdību vadītāji nespēja vienoties par vienu no vissvarīgākajiem Starpvaldību konferences jautājumiem - kvalificētā balsu vairākuma reformu. Eiropadome uzdeva Īrijas prezidentūrai konsultēties ar dalībvalstīm un līdz 2004.gada marta Eiropadomei sagatavot ziņojumu par Starpvaldību konferences tālāko darbību.

Papildus informācija

Ziņojums par LR valdības paveikto un iecerēto ES jautājumos

2003. gada 7. maijā valdība iesniedza Saeimai Ziņojumu par Valdības paveikto un iecerēto Eiropas Savienības jautājumos. Ziņojumā atzīmēts, ka Latvija veiksmīgi ir pabeigusi iestāšanās sarunas ES, un 16. aprīlī tika parakstīts pievienošanās ES līgums. Ziņojumā secināts, ka Latvija izpilda ES politiskos kritērijus.

Latvijā ir funkcionējoša tirgus ekonomika, un Latvija ir sasniegusi progresu makroekonomikas stabilizēšanā un ekonomisko reformu īstenošanā. Lai gan Latvija ir pārņēmusi lielāko daļu ES likumdošanas un ir gatava ES likumdošanas ieviešanai lielākajā daļā sektoru, darbs ir jāturpina, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību *acquis*. Darbs jāturpina arī pie tā, lai nodrošinātu Latvijas kā pilntiesīgas ES dalībvalsts funkcionēšanu un definētu konkrētas Latvijas nacionālās intereses Eiropas Savienībā.

Latvijas konsultācijas ar ES institūciju pārstāvjiem, augstākā līmeņa ES amatpersonu vizītes Latvijā

Aizvadītajā gadā turpinājās sadarbība ar Eiropas Parlamenta pārstāvjiem. 17.-18. februārī Briselē notika ES un Latvijas apvienotās parlamentārās komitejas 9.sēde, bet 11. un 12. septembrī Rīgā - ES un Latvijas apvienotās parlamentārās komitejas 10.sēde. Sēžu darba kārtībā bija jautājumi par politisko un ekonomisko situāciju Latvijā un pašreizējām Eiropas Savienības un Latvijas attiecībām, Latvijas gatavošanos iestājamai ES, kā arī - Latvijas ekonomiskā drošība Latvijas un Krievijas politisko un ekonomisko attiecību kontekstā, Latvijas virzība uz NATO un tās ieguldījums Eiropas drošībā, ES paplašināšanās un tās jaunie kaimiņi, debates par Eiropas nākotni konventa un nākamās starpvaldību konferences ietvaros, gatavošanās referendumam, novērotāju loma Eiropas Parlamentā.

No 2. līdz 4. septembrim Latvijā darba vizītē uzturējās Eiropas Komisijas paplašināšanās komisārs Ginters Ferhoigens. Komisāra vizītes galvenais mērķis bija

veicināt pozitīvu iznākumu 20.septembrī gaidāmajā referendumā par iestāšanos ES. G.Ferhoigens piedalījās vairākos ar referendumu saistītos pasākumos, tai skaitā apmeklēja Daugavpili. Tiekoties ar valsts amatpersonām, tika pārrunāti jautājumi, kas saistīti ne vien referendumu, bet arī gaidāmo Starpvaldību konferenci, Latvijas iestāšanās ES sarunu saistību izpildi, ES un Krievijas attiecībām.

28.oktobrī Latvijā darba vizītē ieradās Eiropas Komisijas viceprezidents Nīls Kinnoks. Vizītes mērķis bija pārliecināties, vai Latvija ir gatava dalībai Eiropas Savienībā, kā arī pārrunāt jautājumus, kas saistīti ar Latvijas pārstāvību ES institūcijās.

II. Latvijas integrācija NATO

NATO paplašināšanās

2003. gads Latvijas drošības politikā raksturojams kā Latvijas virzība no *de facto* uz *de iure* NATO dalībvalsts statusu. Drīz pēc vēsturiskās NATO Prāgas galotņu sanāksmes 2002. gada novembrī, kurā Latvija saņēma uzaicinājumu kļūt par Ziemeļatlantijas alianses dalībvalsti, tika uzsāktas iestāšanās sarunas par dalību NATO. Sarunas turpinājās arī 2003. gada sākumā, kuru gaitā vēlreiz tika apliecināta Latvijas gatavība uzņemties NATO dalībvalsts saistības. Tika izstrādāts arī Latvijas Reformu ieviešanas plāns dalībai NATO, kurā Latvija uzņēmas izpildīt konkrētas saistības politiski – ekonomisko, aizsardzības, resursu, informācijas aizsardzības un tiesisko jautājumu ietvaros līdz iestāšanās brīdim Aliansē.

2003. gada 26. martā NATO galvenajā mītnē Briselē NATO dalībvalstu vēstnieki parakstīja Vašingtonas līguma papildprotokolus par septiņu jaunu dalībvalstu, to skaitā arī Latvijas, pievienošanu Aliansei. Tas bija oficiāls noslēgums iestāšanās sarunām par Latvijas dalību NATO. Papildprotokolu parakstīšana bija būtisks faktors, lai turpinātu juridisko formalitāšu izpildi Alianses paplašināšanai un ļautu uzaicinātajām valstīm kļūt par pilntiesīgām dalībvalstīm.

Lai Latvija kļūtu par pilntiesīgu dalībvalsti, visām NATO dalībvalstīm bija arī jāratificē savos parlamentos parakstītie Vašingtonas līguma papildprotokoli. Ratifikācijas process tika uzsākts uzreiz pēc protokolu parakstīšanas, un līdz 2003. gada beigām jau 16 no 19 NATO dalībvalstīm bija noslēgušas ratifikācijas procedūras savos parlamentos (*pārējās trīs NATO valstis ratificēja protokolus 2004.g. sākumā*).

Tanī pat laikā, Latvija turpināja praktiskos sagatavošanas darbus dalībai NATO. Pēc uzaicinājuma saņemšanas un papildprotokolu parakstīšanas bija jāturpina integrācijas process Aliansē. Tāpat kā iepriekšējos četros gados, arī 2003. gadā tika strādāts saskaņā ar ikgadējo Rīcības plānu dalībai NATO (RPDN), veicot iesāktās reformas un turpinot aizsardzības sistēmas modernizāciju. 2003. gada oktobrī NATO tika iesniegts piektais un pēdējais Latvijas RPDN pirms pilntiesīgas dalības NATO. Latvijas 2004.gada Rīcības plāns dalībai NATO ir izstrādāts ar mērķi atspoguļot Latvijas gatavošanos dalībai NATO un pamatojoties uz to, tiek vērtēta Latvijas saistību izpilde valsts dalībai Ziemeļatlantijas

alianšē. Dokuments tika veidots vadoties no Latvijas Reformu ieviešanas plānā dalībai NATO minētiem uzdevumiem, kas noteica konkrētās prasības saistību izpildei līdz Latvijas iestāšanās brīdim NATO. Latvijas veikums un plāni tika novērtēti pozitīvi 2003. gada 28. oktobra NATO Vecāko amatpersonu komitejas sēdē.

2003. gads iezīmēja arvien lielāku Latvijas piedalīšanos NATO un starptautiskās politikas veidošanā. Jūnijā un decembrī Latvijas ārlietu un aizsardzības ministri piedalījās NATO ārlietu un aizsardzības ministru sanāksmēs, kurās tika apspriesti jautājumi par NATO pārveidi un pielāgošanos jaunajai drošības situācijai, NATO iesaisti Irākā un Afganistānā, NATO spēku attīstība un NATO reaģēšanas spēku izveide.

Lai pārrunātu NATO aktualitātes un pārliecinātos par Latvijas paveikto NATO reformu plāna ietvaros, 2003. gada laikā Latviju apmeklēja NATO ģenerālsekretārs Džordžs Robertsons, NATO ģenerālsekretāra vietnieks aizsardzības un politikas plānošanas jautājumos Džons Kolstons, NATO Centrālā štāba komandieris Gets Glemrots, kā arī citas NATO dalībvalstu amatpersonas.

Sabiedrības informēšana

2003. gadā tika turpināts aktīvs darbs sabiedrības informēšanas jomā par Latvijas integrāciju NATO un Latvijas kā nākamās dalībvalsts pienākumiem un saistībām. Tika saglabāta līdzšinējā sadarbība ar Latvijas un starptautisko masu mediju pārstāvjiem, regulāri tos informējot par Latvijas integrācijas NATO jautājumiem un organizējot vizītes reportāžu sagatavošanai, kas sniegtu plašāku ieskatu par NATO politiku un Latvijas tiesībām un pienākumiem Alianses ietvaros.

Liela uzmanība tika pievērsta izpratnes un zināšanu veicināšanai par NATO un Latvijas drošību skolēnu vidū mācību stundu ietvaros. 2003. gada martā uz visām Latvijas skolām tika izsūtīti LR Ārlietu ministrijas izdotie NATO kalendāri ar uzlīmēm, kas rosināja skolēnus 17 mēnešu garumā, līdz pilntiesīgai Latvijas dalībai NATO, iesaistīties ārpolitikas aktivitāšu izzināšanā. Šī projekta ietvaros skolēniem bija iespēja piedalīties arī eseju konkursā un saņemt balvas.

Oktobrī klajā nāca vēl viens Ārlietu ministrijas izdevums – mācību grāmata “NATO un Latvijas drošība”, kuras autors ir Limbažu 1. vidusskolas vēstures skolotājs Uldis Umulis. Publikācija ir pirmais šāda veida mācību materiāls, kas atspoguļo NATO vēsturi, alianses mūsdienu aktualitātes, kā arī Latvijas virzību uz šo organizāciju.

2003. gadā turpinājās arī veiksmīgā sadarbība ar Latvijas Transatlantisko organizāciju (LATO) un Latvijas Transatlantisko jauniešu klubu (LTJK), organizējot starptautiskus seminārus un konferences, NATO dienas Latvijas skolās un diskusiju forumus internetā. 2003. gada 4. aprīlī Rīgas klubā “Pulkvedim neviens neraksta” tika noorganizētas NATO dzimšanas dienas svinības, dodot jauniešiem iespēju draudzīgā un neformālā atmosfērā uzzināt par NATO. Sadarbībā ar LATO, LR Ārlietu ministrijas izdotā grāmata tika pārtulkota un izdota arī krievu valodā.

Pateicoties sabiedrības informēšanas politikai, Latvijas sabiedrībā dominē atbalsts Latvijas dalībai NATO, un ar katru gadu samazinās to Latvijas iedzīvotāju skaits, kas uzskata, ka Latvijas dalība NATO nav nepieciešama. Sabiedriskās domas izpētes firmas "Latvijas fakti" 2003. gada decembrī veiktā aptauja norādīja, ka vairāk nekā divas trešdaļas Latvijas iedzīvotāju jeb 68,7% atbalsta Latvijas dalību NATO un tikai 23,1% no Latvijas iedzīvotājiem pauž noraidošu attieksmi pret Latvijas dalību NATO.

III. Divpusējo attiecību attīstības dinamika 2003. gadā

Baltijas valstis un Ziemeļvalstis

Latvijas ārpolitika attiecībās ar Baltijas valstīm un Ziemeļvalstīm 2003. gadā balstījās uz divpusējo attiecību stiprināšanu ar katru no reģiona valstīm, sadarbības attīstīšanu Baltijas valstu starpā un iesaistīšanos dažāda veida reģionālajā sadarbībā, nodrošinot aktīvu darbības koordināciju, viedokļu apmaiņu un atbalstu Latvijas dalībai Eiropas Savienībā un NATO. Tāpat Latvija piedalījās vairāku reģionālu iniciatīvu, programmu un projektu īstenošanā, vienlaicīgi meklējot Baltijas un Ziemeļvalstu astoņnieka (*Nordic-Baltic 8, NB-8*) sadarbības tālākas attīstības un jauna dialoga iespējas visdažādākajos līmeņos.

Baltijas valstu sadarbība

2003. gadā Baltijas valstu sadarbības ietvaros tika uzturēts aktīvs politiskais dialogs prezidentu, parlamentu spīkeru, valdību vadītāju, kā arī ārlietu ministru un ekspertu līmenī. Sadarbības koordināciju tradicionāli nodrošināja arī Baltijas Asamblejas (parlamentārā līmenī) un Baltijas Ministru padomes (valdības līmenī) institūcijas.

2003. gada novembrī tika pabeigts svarīgs iepriekšējā gadā uzsākto Baltijas Ministru padomes (BMP) un Baltijas Asamblejas (BA) institucionālo reformu posms, kad trīs Baltijas valstu premjerministri Viļņā parakstīja grozījumu protokolu līgumam par Baltijas valstu parlamentu un valdību sadarbību. Sākot ar 2003. gadu tika harmonizēta prezidentūra BMP un BA, viena valsts prezidē abās organizācijās un prezidentūras laiks ir viens gads. Premjerministri pieņēma arī jaunu BMP nolikumu, kas paredz ārlietu ministru lomas pieaugumu trīspusējās sadarbības koordinēšanā. Taču reformu procesi abās organizācijās turpinās arī 2004. gadā, izmantojot iespēju pārbaudīt praksē, kā dalība Eiropas Savienībā ietekmē Baltijas valstu sadarbību. Praktiskās sadarbības jomā turpinājās darbs pie elektroenerģijas tirgus liberalizācijas Baltijas valstīs, kā arī *Via Baltica* un *Rail Baltica* projektiem. Šiem jautājumiem tika veltīta īpaša BMP premjerministru uzmanība paplašinātā sanāksmē 4.-5. septembrī Viļņā, kurā bez Baltijas valstu premjerministriem piedalījās arī Polijas un Somijas premjerministri, Eiropas Komisijas viceprezidente L. de Palacio (*L. de Palacio*) un Itālijas transporta ministrs P.Lunardi (*P.Lunardi*). 2003. gada septembrī darbu sāka Apvienotā tūrisma komiteja, kas tika izveidota saskaņā ar trīspusējo līgumu par sadarbību tūrisma jomā.

Sadarbība ar Igauniju un Lietuvu

Starptautisku attiecību nozīmē ievēribas cienīga bija 24. aprīļa Baltijas valstu prezidentu tikšanās Tartu, savukārt 10. martā Latvijā darba vizītē ieradās Lietuvas prezidents R.Pakss (*R.Paksas*). 16. maijā darba vizītē Latvijā bija ieradies Igaunijas premjerministrs J.Partss (*J.Parts*) un 23.-24. augustā Ministru prezidents E.Repše apmeklēja Igauniju. Gads bija iezīmīgs arī ar darba vizītēm, kas iekļāvās ES referendumu organizēšanas kampaņās: 16. septembrī Latviju apmeklēja Igaunijas premjerministrs J.Partss un 18. septembrī Lietuvas prezidents R.Pakss, savukārt 4. septembrī Rēzeknē un Vīlandē viesojās Latvijas un Igaunijas prezidenti. Ļoti intensīva un lietišķa bija arī ārlietu ministru sadarbība.

Baltijas valstu un Ziemeļvalstu astoņnieks (NB-8)

2003. gadā padziļinājās Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbība. Blakus tradicionālajām Baltijas – Ziemeļvalstu premjerministru un ārlietu ministru tikšanās, kas 2003. gadā notika Oslo un Rīgā, arvien biežākas kļuva citu nozaru ministru tikšanās, lai apspriestu visām pusēm aktuālus jautājumus. Viens no pirmajiem nozīmīgākajiem soļiem līdzvērtīgas partnerības izpaušmei NB-8 sadarbības formātā bija uzaicinājums Baltijas valstīm pievienoties Ziemeļu Investīciju bankai, kas tika izteikts 27. oktobrī, Baltijas un Ziemeļvalstu premjerministriem tīkoties Oslo. Papildus NB-8 formātam radās ideja par 3 Baltijas valstu (ES kandidātvalstu) un 3 Ziemeļvalstu (ES dalībvalstu) ciešāku sadarbību, rīkojot konsultācijas un apmainoties ar informāciju par aktuālajiem ES jautājumiem pirms Eiropadomes sanāksmēm. Pirmā šāda augsta līmeņa apspriede tika sarīkota 6. jūnijā, tīkoties sešu valstu premjerministriem.

Ziemeļvalstis

2003. gadā divpusējās attiecības ar Dāniju, Somiju un Zviedriju saglabāja tradicionāli intensīvo un dinamisko raksturu, ko uzskatāmi demonstrē daudzās dažādu līmeņu savstarpējās vizītes, amatpersonu un politiķu tikšanās un konsultācijas. 13.-15. martā notika ministru prezidenta E.Repšes darba vizīte Dānijā un 18. decembrī Dānijas ārlietu ministrs P.S.Møllers (*P.S.Møller*) piedalījās ikgadējā Latvijas diplomātisko pārstāvniecību vadītāju sanāksmes neformālajās diskusijās Rīgā. 14. martā notika Saeimas priekšsēdētājas I.Ūdres, bet 1.-2. jūnijā - Valsts prezidentes V.Vīķes-Freibergas darba vizīte Somijā, savukārt 29. augustā Somijas premjerministrs M.Vanhanens (*M. Vanhanen*) ieradās darba vizītē Latvijā. Prioritāru lomu divpusējas attiecībās spēlēja Latvijas gatavošanās dalībai ES un NATO, saņemot no Ziemeļvalstīm ne vien politisku atbalstu, bet arī ievērojamu praktisku palīdzību. Iestāšanās ES kontekstā īpaši izceļama Somijas prezidentes T.Halonenas (*T.Halonen*) vizīte Latvijā 15. septembrī pirms tautas nobalsošanas par valsts dalību ES. Tajā pašā laikā ārlietu ministre S.Kalniete piedalījās debatēs Zviedrijā pirms šajā valstī rīkotā referendumā par pievienošanos Eiropas Monetārajai savienībai, bet visa gada laikā Latviju apmeklēja vairākas Zviedrijas augstākās amatpersonas. 2003. gadā Norvēģija sniedza būtisku atbalstu Latvijas integrācijai eiroatlantiskajās struktūrās. Daudzpusīgās sadarbības svarīgākie aspekti tika pārrunāti arī ārlietu ministres S.Kalnetes 12. maija vizītes laikā Oslo. Savukārt attiecībās ar Islandi 2003. gadā aktivizējās abu valstu ekonomiskā sadarbība, Islandei īstenojot vairākus investīciju projektus Latvijā. 2003. gadā gan ar Dāniju, gan Somiju, gan Zviedriju noslēdzās divpusējās palīdzības programmas, Latvijai pārejot no finanšu

palīdzības uz vienlīdzīgu sadarbību ar pārējām ES dalībvalstīm. Atsevišķi projekti turpinās arī 2004. gadā.

Rietumeiropas valstis

Apvienotā Karaliste

16. - 17. janvāris - AK Parlamenta Aizsardzības komisijas priekšsēdētāja Brūsa Džordža vizīte Latvijā. Tikšanās ar Valsts prezidenti V. Vīķi-Freibergu, ārlietu ministri S. Kalnieti, Saeimas priekšsēdētāju I. Ūdri.

31. marts-1. aprīlis – Saeimas priekšsēdētājas I. Ūdres vizīte AK. Dalība Skotijas Attīstības un rūpniecības padomes pasākumā par ES. Tikšanās Londonā ar parlamenta Pārstāvju palātas spikeru M. Martinu.

3. aprīlis – AK Ārlietu ministrijas Eiropas lietu valsts ministra D. Makšeina vizīte Latvijā.

22. jūlijs – ārlietu ministres S. Kalnietes darba vizīte Londonā.

3. - 5. septembris – Velsas premjerministra R. Morgana vizīte Latvijā.

17. -18. septembris – AK premjerministra T. Blēra ES lietu padomnieka R. Lidla vizīte Latvijā.

14. - 15. oktobris – AK - Latvijas Parlamentārās sadarbības grupas vadītāja Dž. Vilkinsona vizīte Rīgā Rietumeiropas Savienības sanāksmes ietvaros.

4. - 6. novembris – LR Ministru prezidenta biedra A. Šlesera vizīte AK (LIAA pārstāvniecības un Latvijas Tūrisma biroja atklāšana Londonā).

Īrija

21. janvāris – Īrijas vēstnieka Latvijā P. Makkeiba akreditācija (rezidē Stokholmā).

9. aprīlis – LR ārlietu ministres S. Kalnietes oficiālā vizīte Īrijā.

18.-19. jūnijs - Īrijas komunikāciju, jūrniecības un dabas resursu ministra D. Ahērna vizīte Latvijā.

25. -26. jūnijs – LR Ministru prezidenta biedra A. Šlesera, finanšu ministra V. Dombrovska un ekonomikas ministra J. Lujāna vizīte Īrijā.

15.-17. septembris – Īrijas Eiropas lietu valsts ministra D. Rouča vizīte Latvijā.

22. -23. septembris – Īrijas Dabas aizsardzības un pašvaldību ministrijas valsts ministra P. Galagera vizīte Latvijā.

29. -30. oktobris - Īrijas darba lietu valsts ministra F. Fahi vizīte Latvijā.

12. - 14. novembris – LR satiksmes ministra R. Zīles vizīte Īrijā.

27. novembris - Īrijas premjerministra B. Ahērna vizīte Latvijā.

Turcija

5. maijs – Latvijas – Turcijas ārlietu ministriju politiskās konsultācijas Ankarā.

15. novembris - Turcijas premjerministra vietnieka un sporta ministra Mehmeta Ali Šahīna vizīte Latvijā.

18. decembris - Turcijas vēstnieka Latvijā Ali Nazima Belgera (rezidē Viļņā) atvadu vizīte pie Valsts prezidentes V. Vīķes – Freibergas.

Vācija

17. - 20.marts - LR Valsts prezidentes V. Vīķes-Freibergas Valsts vizīte Vācijā, apmeklējot Berlīni, kā arī Bavārijas un Meklenburgas-Priekšpomerānijas federālās zemes.
6. maijs - 7. Baltijas valstu un Vācijas ārlietu ministru tikšanās Viļņā (3+1 formulas ietvaros).
8. – 10. maijs - LR Ministru prezidenta biedra A. Šlesera darba vizīte Vācijā.
2. – 3. jūnijs - LR Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdētājas I. Vaideres vizīte Vācijā.
3. - 4. septembris - Berlīnes valdošā birģermeistara K. Voveraita vizīte Rīgā, Berlīnes prezentācija Berlīnes dienu Rīgā ietvaros.
12. - 14. septembris - Reinzemes–Pfalcas federālās zemes Parlamenta prezidenta K. Grimma vizīte Latvijā.
3. oktobris - LR Ministru prezidenta E. Repšes vizīte Berlīnē, apbalvošana ar “Kvadrīgas balvu” kategorijā “gada Eiropietis”.
5. – 6. oktobris - Brīvās un Hanzas pilsētas Hamburgas Senāta prezidenta Oles fon Boista darba vizīte Latvijā.
10. – 11. oktobris - LR Valsts prezidentes V. Vīķes-Freibergas darba vizīte Hesenes federālajā zemē, grāmatas prezentācija Frankfurtes grāmatu tirgū.
- 14.-15. novembris - LR Ministru prezidenta E. Repšes darba vizīte Vācijā un piedalīšanās BMW Herberta Kvanta fonda IX Berlīnes Eiropas forumā.

Grieķija

7. maijs - Grieķijas premjerministra K. Simitisa vizīte Latvijā.
11. novembris - LR vēstnieka J. Eichmaņa akreditācija Grieķijā.
- 11.decembris - Latvijas Republikas un Grieķijas Republikas Jauktās komisijas sanāksme Rīgā. Latvijas un Grieķijas valdības sadarbības programmas izglītības, kultūras un zinātnes jomās 2004.-2006.gadam parakstīšana.

Nīderlande

- 10.-12. marts - LR ārlietu ministres S. Kalnietes vizīte Nīderlandē un tikšanās ar Nīderlandes ārlietu ministru J. de Hoopu Sheferu.
- 22.-23. maijs - Amsterdamas birģermeistara J.Koena un uzņēmēju delegācijas vizīte Latvijā. Amsterdamas un Rīgas sadarbības līguma parakstīšana.
9. septembris - Nīderlandes ārlietu ministra J. de Hoopa Shefera darba vizīte Latvijā.
24. septembris - LR vēstnieces Nīderlandē B. Laizānes akreditācija pie Nīderlandes karalienes Beatrikses.
- 1.-2.decembris - LR ārlietu ministres S. Kalnietes dalība EDSO sanāksmē Māstrihtā.

Beļģija

- 20.-23. janvāris - Beļģijas vēstnieces Latvijā (rezidē Viļņā) M.L. Vanherkas akreditācija Latvijā.
- 12.janvāris - Latvijas un Beļģijas politiski militārās konsultācijas Beļģijas Ārlietu ministrijā.
6. novembris - Beļģijas valsts sekretāra Eiropas lietās Ž. Simonē vizīte Latvijā.

Luksemburga

19.-20. maijs - Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdētājas I. Vaideres vizīte Luksemburgā.

30. jūnijs - Luksemburgas ārlietu un ārējās tirdzniecības ministres L. Polferes darba vizīte Latvijā.

Francija

11.-12. marts – Nacionālās Asamblejas deputāta, ES lietu delegācijas ziņotāja par Latviju A. Almona vizīte Latvijā.

26.-30. marts – Ārlietu ministres S. Kalnietes darba vizīte Francijā - piedalīšanās Šūmana fonda rīkotajā Eiropas forumā un S. Kalnietes grāmatas “Ar balles korpēm Sibīrijas sniegos” prezentācija.

1.aprīlis – LR vēstnieka Francijā R. Lappuķes akreditācija.

2.-3. aprīlis – Francijas Eiropas lietu ministres N. Lenuāras vizīte Latvijā.

Latvijas – Francijas sadarbības programmas kultūras, izglītības, zinātnes, tehnoloģijas un institucionālās attīstības jomās 2003.-2005.gadam parakstīšana.

7.-9. aprīlis – LR Valsts Prezidentes V. Vīķes-Freibergas vizīte Francijā.

25.-29. aprīlis – Ārlietu ministres S. Kalnietes piedalīšanās seminārā *Mouvement Européen-France* un konferencē “Eiropa un Baltijas valstis pēc Prāgas un Kopenhāgenas samitiem”.

28. aprīlis – 1. maijs – LR Ministru prezidenta biedra A. Šlesera vizīte Francijā.

2.-3. oktobris – Ārlietu ministres S. Kalnietes darba vizīte Francijā – piedalīšanās UNESCO Ģenerālās asamblejas sanāksmē un tikšanās ar Francijas Eiropas lietu ministri N. Lenuāru.

2.-4. decembris – LR Saeimas priekšsēdētājas I. Ūdres vizīte Francijā.

1.-2. decembris – LR Ministru prezidenta biedra A. Šlesera vizīte Francijā.

1.decembris –Latvijas Attīstības aģentūras pārstāvniecības atklāšana Parīzē.

Portugāle

9. maijs - LR vēstnieka Portugālē Inta Upmača akreditācija.

13. - 15. maijs - Portugāles prezidenta Ž. Sampaju valsts vizīte Latvijā.

Austrija

9. jūlijs - Austrijas Ārlietu ministrijas ģenerālsēkretāra J. Kirles vizīte Latvijā.

10. – 12. jūlijs LR Valsts prezidentes V. Vīķes-Freibergas oficiālā vizīte Austrijā. Štīrijas federālās zemes apmeklējums, LR goda konsulāta Štīrijas federālajā zemē ar rezidenci Grācā atklāšanā.

1. – 2.oktobris - Lejasaustrijas federālās zemes valdības vadītāja E. Prella un uzņēmēju delegācijas darba vizīte Latvijā.

Šveice

23.– 27. janvāris - LR Valsts prezidentes V. Vīķes-Freibergas piedalīšanās Pasaules ekonomikas forumā Davosā.

6. novembris - LR ārlietu ministres Sandras Kalnietes tikšanās ar Šveices ārlietu ministri M. Kalmi-Rei Kišiņevā.

9.-12. decembris - Valsts prezidentes V. Vīķes-Freibergas piedalīšanās Informāciju tehnoloģiju galotņu tikšanās Ženēvā.

Itālija

26. – 27. marts – ĀM valsts sekretāra vietnieka A. Teikmaņa politiskās konsultācijas Romā.

28. - 29. aprīlis - Itālijas aizsardzības ministra A. Martino vizīte Latvijā.

3. - 7. maijs - Latvijas – Itālijas parlamentu sadarbības grupas delegācijas vizīte Romā Saeimas priekšsēdētājas biedra Ē. Jēkabsona vadībā.

10. jūlijs - LR Ministru prezidenta E. Repšes darba vizīte Romā un tikšanās ar Itālijas premjerministru S. Berlusconi.

9. -11. jūlijs - Itālijas parlamenta Senāta un Deputātu palātas ES komisiju delegāciju vizīte Latvijā Deputātu palātas ES komisijas priekšsēdētāja Dž. Stuki vadībā.

26. novembris - LR Ministru prezidenta E. Repšes tikšanās ar Itālijas premjerministru S. Berlusconi Romā.

Spānija

12. - 13. maijs - Spānijas vēstnieka H. Garrigesas akreditācijas vizīte Latvijā.

20. maijs – ĀM valsts sekretāra vietnieka A. Teikmaņa politiskās konsultācijas Madridē.

3. - 5. septembris - Spānijas Ārlietu ministrijas valsts sekretāra Eiropas lietās R. de Migela vizīte Latvijā.

Malta

10. – 13. marts - Maltas vēstnieka M. Miceli-Farrudžias (rezidē Maltā) akreditācijas vizīte Latvijā.

Sanmarino

30. septembris - LR vēstnieka Sanmarīno J. Lūša (rezidē Romā) akreditācija.

Andora

22.aprīlis – LR vēstnieka R.Lappuķes akreditācija Andorā (ar rezidenci Parīzē)

Centrāleiropas valstis

Albānija

28. oktobris - Albānijas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Sokola Gjoka (*Sokol Gjoka*) akreditācija Latvijā (ar rezidenci Varšavā).

Bosnija un Hercegovina

28. maijs - Latvijas pirmā ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Bosnijā un Hercegovinā (ar rezidenci Atēnās) Mārtiņa Lāča akreditācija.

Bulgārija

12. marts - Latvijas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Bulgārijā (ar rezidenci Varšavā) Ulda Vītoliņa akreditācija.

3.-5. decembris - Valsts prezidentes Vairas Vīķes-Freibergas valsts vizīte Bulgārijas Republikā. Tās laikā tika parakstīti divi līgumi - Līgums par ieguldījumu veicināšanu un savstarpēju aizsardzību un Konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem, kā arī tika atklātas LR Goda konsulāta telpas Sofijā.

Čehijas Republika

22.-23. aprīlis - Latvijas ārlietu ministres Sandras Kalnietes oficiālā vizīte Čehijas Republikā. Ar Čehijas amatpersonām tika pārrunātas divpusējās attiecības, drošības politikas, kā arī ES nākotnes jautājumi.

16.-17. septembris - Čehijas Republikas premjera Vladimira Špidlas (*Vladimir Špidla*) darba vizīte Latvijā referenduma par iestāšanos ES kontekstā. Čehijas premjerministrs tikās ar Latvijas amatpersonām, kā arī apmeklēja Dobeli, kur piedalījās "Lauku Avīzes" un pirmsreferenduma vadības grupas "Latvija Eiropā" rīkotajā diskusijā "No Dobeles līdz Briselei 1712 kilometri".

14. oktobris - Čehijas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijā Jana Finferles (*Jan Finferle*) akreditācija.

13.-14. novembris - Darba vizītē Čehijas Republikā uzturējās Latvijas ministru prezidenta biedrs Ainārs Šlesers. Vizītes ietvaros notika tikšanās ar Čehijas amatpersonām, biznesu veicinošo institūciju (Tirdzniecības aģentūras, Investīciju aģentūras, Eksporta apdrošināšanas korporācijas, Eksporta bankas) pārstāvjiem, Latvijas un Čehijas uzņēmējiem. Tika apmeklēti Zinātņu Akadēmijas zinātniski tehnoloģiskais parks un Kladno pilsētas industriālais parks.

Horvātija

4.-6. aprīlis - Horvātijas Republikas prezidenta Stjepana Mesiča (*Stepan Mesic*) oficiālā vizīte Latvijā. Horvātija atkārtoti izteica vēlmi pārņemt ES integrācijas un citu Latvijas reformu pieredzi.

Bijusī Dienvidslāvijas Republika Maķedonija

24. aprīlis - Latvijas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Bijušās Dienvidslāvijas Republikā Maķedonijā (ar rezidenci Varšavā) Ulda Vītoliņa akreditācija.

Polija

26.-27. februāris - Valsts prezidentes Vairas Vīķes-Freibergas valsts vizīte Polijas Republikā. Sarunu galvenās tēmas: divpusējās attiecības, drošības un NATO integrācijas jautājumi, ES aktualitātes un sadarbība ES Konventā. Vizītes laikā tika parakstīts Līgums par klasificētās informācijas aizsardzību.

29.-30. jūnijs - Polijas vicepremjera Mareka Pola (*Marek Pol*) darba vizīte Rīgā. M.Pols tikās ar ministru prezidenta biedru Aināru Šleseru, ekonomikas ministru Juri Lujānu un satiksmes ministru Robertu Zīli, kā arī apmeklēja Liepājas brīvostu.

Rumānija

4.-5. aprīlis - Latvijas Ministru prezidenta Einara Repšes piedalīšanās septiņu NATO uzaicināto valstu – Rumānijas, Bulgārijas, Slovēnijas, Slovākijas, Lietuvas, Igaunijas un Latvijas – premjerministru neformālā sanāksmē Rumānijā.

11.-13. septembris - Rumānijas valdības īpašā pārstāvja integrācijas, sadarbības un attīstības jautājumos, prinča Radu darba vizīte Latvijā. Princis Radu tikās ar Latvijas ministru prezidenta biedru Aināru Šleseru un aizsardzības ministru Ģirtu Valdi Kristovski.

Serbija un Melnkalne

15. maijs - Latvijas pirmā ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Serbijā un Melnkalnē (ar rezidenci Rīgā) Pētera Vaivara akreditācija.

26. augusts - Serbijas un Melnkalnes ārlietu ministra Gorana Svilānoviča (*Goran Svilanovic*) darba vizīte Latvijā.

30. septembris - Serbijas un Melnkalnes pirmā ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Latvijā (ar rezidenci Stokholmā) Dejana Vasiljeviča (*Dejan Vasiljevic*) akreditācija Latvijā.

Slovākija

26.-27. novembris - Slovākijas Nacionālās Padomes priekšsēdētāja Pavola Hrušovskī (*Pavol Hrušovský*) oficiālā vizīte Latvijā. Ar Latvijas amatpersonām tika pārrunāti ES jautājumi, kā arī Latvijas un Slovākijas divpusējās attiecības.

Ungārija

5.-8. jūnijs - Ungārijas Republikas Nacionālās Asamblejas priekšsēdētājas Katalinas Sili (*Katalina Szili*) vizīte Latvijā. K.Sili tikās ar Saeimas priekšsēdētāju Ingrīdu Ūdri un ar Saeimas Eiropas lietu komisijas pārstāvjiem, kā arī Valsts prezidenti Vairu Vīķi-Freibergu.

10. jūnijs - Ungārijas Republikas ārkārtējā un pilnvarotā vēstnieka Lāslo Nikičera (*Laszlo Nikişer*) akreditācija Latvijā (ar rezidenci Tallinā).

9.-10. novembris - Latvijas Valsts prezidentes Vairas Vīķes-Freibergas vizīte Ungārijā. Tikšanās ar Ungārijas Valsts prezidentu Ferencu Mādli (*Dr. Ferenc Mádli*). Uzstāšanās Pasaules zinātnes forumā.

Amerikas, Austrālijas un Okeānijas valstis

Amerikas Savienotās Valstis

E-PINE (*Enhanced Partnership in Northern Europe*) ir jauna ASV iniciatīva, kas veidota kā ASV un Baltijas valstu partnerības hartas un *Northern Europe Initiative* turpinājums ar mērķi saglabāt ASV iesaisti Ziemeļeiropas reģionā.

Iniciatīva tika ierosināta 2003. gada aprīlī un oficiāli pasludināta 2003. g. 15. oktobrī.

Iniciatīva paredz trīs galvenos sadarbības virzienus:

1. Politiskā drošība: cīņa pret terorismu, masu iznīcināšanas ieroču kontrole, militārā sadarbība NATO un *PfP (Partnership for Peace)* ietvaros; dalīšanās pieredzē ar ieinteresētajām valstīm, īpaši Dienvidkaukāzā un Dienvidaustrumeiropā par militārām reformām, kopēju militāru projektu realizāciju un eksporta kontroli.

2. Veselīga sabiedrība un veselīgi kaimiņi: valsts un reģiona drošība, tai skaitā cīņa pret cilvēku tirdzniecību, korupciju, slimībām; vides aizsardzība; atbalsts valstīm, kas atrodas pārejas periodā - Ukraina, Moldova, Centrālāzija, Dienvidkaukāzs, demokrātisko un tirgus ekonomikas reformu īstenošanā (valsts administrācijas reforma, pilsoniskas sabiedrības stiprināšana); pārrobežu sadarbība ar Krieviju un Baltkrieviju;

3. Aktīva ekonomika: attīstīt tirdzniecības, investīciju, ekonomiskās un biznesa saites starp ASV un Ziemeļbaltijas reģionu; veidot biznesam draudzīgu vidi, veicināt IKP pieaugumu, attīstīt sadarbību IT sektorā un e-komercijā, veicināt Baltijas valstu pilsoņu ceļošanas un studiju iespējas ASV.

Sadarbību E-PINE ietvaros plānots īstenot, organizējot regulāras konsultācijas 8+1 politisko direktoru līmenī un realizējot konkrētus projektus.

Latvijas un ASV divpusējie līgumi

2003. gada 10. septembrī tika parakstīti grozījumi Vienošanās protokolā par ASV tehnisko palīdzību vēl četriem projektiem: policijas personāla vadības kurss, ētikas atbalsta projekts, Policijas Akadēmijas klases telpu atjaunošanas projekts un Krimināltiesību amata grāmatas projekts, kuru kopsumma sastāda 247 555 ASV dolārus.

2003. gada 22. septembrī Briselē tika parakstīts ASV sagatavotais papildprotokols par grozījumiem ASV valdības un LR valdības līgumā par investīciju veicināšanu un aizsardzību *Political Understanding among Commission, US and Acceding States*.

2003. gada 3. decembrī tika parakstīts LR valdības un ASV valdības līgums par privātās izglītības iestādes "Latvijas Starptautiskā skola" darbības nodrošināšanu.

Svarīgākās amatpersonu vizītes 2003. gadā

2. - 5. februāris	Ārlietu ministres Sandras Kalnietes vizīte ASV.
15. - 19. februāris	Valsts prezidentes Vairas Vīķes-Freibergas darba vizīte ASV, kuras laikā notika tikšanās ar ASV prezidentu Džordžu Bušu, Valsts sekretāru Kolinu Pauelu, politologu Zbigņevu Bržežinski, mākslinieka Marka Rodko meitu Keitu Rodko, kā arī ASV pētniecisko institūtu un nevalstisko organizāciju pārstāvjiem.
6. - 14. marts	Aizsardzības ministra Ģirta Valda Kristovska darba vizīte ASV.
5. - 9. aprīlis	Latvijas - ASV parlamentu sadarbības grupas priekšsēdētāja Ulda Mārtiņa Klausa un viņa vietnieka Viestura Šiliņa darba vizīte ASV, kuras laikā notika tikšanās ar ASV Senāta

- pārstāvjiem: senatoriem Ričardu Šelbiju, Pīteru Fidžeraldu, Trentu Lotu, Ričardu Durbinu, Pārstāvju palātas locekli Dagu Bereiteru, Senāta ārlietu komisijas vecāko padomnieku Maiklu Halcelu; Valsts departamenta Eiropas lietu direktori Hīteru Konliju un Vācu Māršala centra vecāko līdzstrādnieku Ronaldu Asmusu.
15. - 17. aprīlis ASV Senāta Ārlietu komisijas vecākā ārlietu padomnieka Maikla Halcela (Michael Haltzel) vizīte Latvijā, kuras laikā notika tikšanās ar aizsardzības ministru Ģirtu Valdi Kristovski, ģeogrāfiju ministru sabiedrības integrācijas lietās Nilu Muižnieku, Ministru prezidenta padomnieku korupcijas apkarošanas lietās Jāni Kažociņu, Ārlietu ministrijas valsts sekretāru Māri Riekstiņu, Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdētāju Inesi Vaideri, LATO valdes priekšsēdētāju Ojāru Kalniņu, kā arī apmeklēja Ādažu mobilo strēlnieku mācību centru un Baltijas ūdenslīdzēju skolu Liepājā.
23. - 24. aprīlis Vācijas Maršala fonda vecākā līdzstrādnieka Ronalda Asmusa vizīte Latvijā, kuras laikā notika tikšanās ar Valsts prezidenti Vairu Vīķi-Freibergu un Ārlietu ministrijas valsts sekretāru Māri Riekstiņu.
3. - 6. maijs LR aizsardzības ministra Ģirta Valda Kristovska darba vizīte ASV.
7. - 10. maijs LR ārlietu ministres Sandras Kalnietes vizīte ASV, dalība NATO paplašināšanas protokolu ratifikācijas ASV Senātā pasākumos.
18. maijs ASV bruņoto spēku komandiera ģenerāļa *Myers* vizīte Latvijā
28. maijs - 1. jūnijs ASV kongresmeņa un NATO Parlamentārās asamblejas prezidenta Duglasa Bereutera (*Douglas Bereuter*) vadītās ASV Pārstāvju palātas delegācijas vizīte Baltijas valstīs
24. - 26. jūlijs ASV enerģētikas sekretāra vietnieka Kīla Makslarova (*Kyle McSllarrow*) vizīte Latvijā
26. - 29. augusts Mičiganas štata ģenerāldžutanta ģenerāļa Tomasa Katlera (*Thomas Cutler*) vizīte Latvijā.
6. - 15. oktobris Aizsardzības ministra Ģirta Valda Kristovska vizīte ASV
7. oktobris ASV valdības delegācijas vizīte "EU Road Show" Latvijā ASV Valsts departamenta Eiropas un Eirāzijas lietu valsts sekretāra vietnieka Čarlza Rīsa (*Charles Ries*) vadībā
18. - 19. decembris ASV vēstnieka NATO Nikolasa Bērnsa (*Nicholas Burns*) vizīte Latvijā.

Trinidada un Tobago

11. marts - Ņujorkā paraksta Kopīgu komunikē par diplomātisko attiecību nodibināšanu starp Latvijas Republiku un Trinidadas un Tobago Republiku.

Ekvadora

9. maijs - Izsniegta ekzekvatūra Ekvadoras goda konsulam Latvijā Dainim Krieviņam.

Meksika

27. – 29. jūnijs - Latvijas Ārlietu ministrijas VSV Pētera Vaivara vadītās delegācijas darba vizīte.

Salvadora

30. jūnijs - Latvijas Ārlietu ministrijas VSV Pētera Vaivara vadītās delegācijas darba vizīte. Paraksta Līgumu par vīzu režīma atcelšanu diplomātisko un dienesta pasu turētājiem starp Latvijas Republiku un Salvadoras Republiku.

Hondurasa

1. jūlijs - Latvijas Ārlietu ministrijas VSV Pētera Vaivara vadītās delegācijas darba vizīte. Paraksta Kopīgu komunikē par diplomātisko attiecību nodibināšanu starp Latvijas Republiku un Hondurasas Republiku.

Kostarika

15. maijs - Ņujorkā paraksta Kopīgu komunikē par diplomātisko attiecību nodibināšanu starp Latvijas Republiku un Kostarikas Republiku.

2.-3. jūlijs - Latvijas Ārlietu ministrijas VSV Pētera Vaivara vadītās delegācijas darba vizīte. Notika tikšanās ar Kostarikas prezidentu Abelū Pačeko (*Abel Pacheco*), ārlietu un reliģijas lietu ministru Robertu Fahu (*Roberto Tovar Faja*) un viceministru Marko Vargas Pereiru (*Marco Vinicio Vargas Pereira*). Vizītes laikā tika parakstīts protokols par līgumprojekta saskaņošanu vīzu režīma atcelšanā starp Latvijas Republiku un Kostarikas Republiku.

25. septembris - Ārlietu ministres Sandras Kalnietes tikšanās ar Kostarikas ārlietu un reliģijas lietu ministru Robertu Fahu Ņujorkā.. Parakstīts Līgums par vīzu režīma atcelšanu starp Latvijas Republiku un Kostarikas Republiku.

Venecuēla

5.-7. jūlijs - Latvijas Ārlietu ministrijas VSV Pētera Vaivara vadītās delegācijas darba vizīte. 7. jūlijā paraksta Līgumu par vīzu režīma atcelšanu diplomātisko un dienesta pasu turētājiem starp Latvijas Republiku un Venecuēlas Bolīvāra Republiku.

Bolīvija

8.-9. jūlijs - Latvijas Ārlietu ministrijas VSV Pētera Vaivara vadītās delegācijas darba vizīte.

8. jūlijā notika tikšanās ar Bolīvijas ārlietu un reliģijas lietu ministru Karlosu Saavedru Bruno (*Carlos Saavedra Bruno*), kuras laikā paraksta Kopīgu komunikē par diplomātisko attiecību nodibināšanu starp Latvijas Republiku un Bolīvijas Republiku.

Kolumbija

30. septembris - Pirmās Kolumbijas Republikas vēstnieces Dorijas Sančesas de Vetzelas (*Dory Sanchez de Wetzel*) akreditācija Latvijā (rezidence Varšavā).

Austrālija

- 1. janvāris - Latvija vienpusēji nosaka bezvīzu ieceļošanas kārtību Austrālijas pilsoņiem.
- 7. marts - Valsts prezidents izsludina likumu Par Latvijas Republikas un Austrālijas līgumu par izdošanu
- 15.- 30. marts - Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kameras rīkotais Latvijas uzņēmēju brauciens uz Austrālijas pilsētām - Adelaidi, Melburnu un Sidneju.
- 15. aprīlis - Austrālijas vēstnieka Ričarda Rova (*Richard Anthony Rowe*) akreditācija.
- 11. septembris - Pirmo reizi LR Saeimā nodibināta Latvijas-Austrālijas starpparlamentu sadarbības grupa.
- 23.- 29. septembris - Latvijā vizītē uzturējās Austrālijas Savienības parlamenta delegācija. Iepriekšējā vizīte notika 1994. gadā. Delegāciju vadīja senators Grants Čapmans (*Grant Chapman*), pārējie locekļi - senatore Dženija Ferris (Jeannie Ferris), deputāts Kons Šeka (*Con Sciacca*), deputāte Marija Vamvakinu (*Maria Vamvakinou*) un sekretārs Nīls Bessels (*Neil Bessel*). Delegāciju pavadīja Austrālijas vēstnieks Ričards Rovs (*Richard Rowe*).

Jaunzēlande

- 1.janvāris - Latvija vienpusēji nosaka bezvīzu ieceļošanas kārtību Jaunzēlandes pilsoņiem.
- 11. septembris - Pirmo reizi LR Saeimā nodibināta Latvijas-Jaunzēlandes starpparlamentu sadarbības grupa.

Kanāda

- 1.janvāris- Latvija vienpusēji nosaka bezvīzu ieceļošanas režīmu Latvijā Kanādas pilsoņiem.
- 18.-24. janvāris - LR tieslietu ministra Aivara Aksenoka vizīte Kanādā (pēc Kanādas Starptautiskās Attīstības Aģentūras ielūguma).
- 26. janvāris - Kanādas pilsētās Otavā un Vankūverā Baltijas filmu festivālā demonstrē latviešu un igauņu kopražojuma filmu “Labās rokas”.
- 11. februāris - Kanādā akreditējas LR ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Atis Sjanīts.
- 12. februāris - Darbu beidz LR goda konsuls Ontārio provincē Mārcis Ešmits.
- 11.-12. marts - Latviju apmeklē Kanādas Starptautiskās Attīstības Aģentūras Centrāl- un Ziemeļeiropas lietu direktore Ingrida Knutsone (*Ingrid Knutson*).
- 28. marts - Kanāda pirmā no NATO dalībvalstīm ratificē NATO pievienošanās protokolu, par ko Kanādas vēstnieks Roberts Andriego paziņo rakstiski ārlietu ministrei Sandrai Kalnietei 31. martā.
- 20.-21. maijs - Kanādas parlamenta apakšpalātas spīkera Pītera Millikena (*Peter Milliken*) oficiālā vizīte. Spīkeru pavadīja *Janko Peric, Rob Merrifield, Sébastien Gagnon* un *Rex Barnes*.
- 28.maijs - Kanādā, Otavā notiek *Baltic Business Roundtable*, kuru organizē Baltiešu federācijas Kanādā.
- 2. jūnijs - Kanādā, Toronto notiek *Baltic Business Forum III*, kuru rīko Kanādas Ārlietu un tirdzniecības ministrija sadarbībā ar Baltijas vēstniecībām.
- 11. augusts - Parakstīts līgums un izsniegts konsulārais patents LR goda konsulam Ontārio provincē Imantam Rudolfam Purvam.

27. septembris -2.oktobris - LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra Ivara Gatera vizīte Kanādā, kuras ietvaros 29. septembrī Otavā tiek parakstīts Latvijas Republikas valdības un Kanādas valdības Saprašanās memorands par savstarpēju sadarbību ar mājoklis saistītos jautājumos.

28. septembris – 1.oktobris - Kanādas galvenā vēlēšanu biroja vadītāja Žana Pēra Kingslija vizīte Latvijā.

15. oktobris - Parakstīts Latvijas Republikas valdības un Kanādas valdības līgums par kopražojumiem audiovizuālajā nozarē.

26.-27. novembris - Kanādas ĀM VSV Eiropas lietās Pola Dibuā vadībā Kanādas ministriju pārstāvju vizīte “Kanādas- ES dialogs ar Latviju”. Delegācijas sastāvā Baltijas, Centrāleiropas un Austrumvidusjūras valstu departamenta direktore Marta Moščenska (*Marta Moszczenska, Director, Baltic, Central European and Eastern Mediterranean Countries Division*), Kanādas misijas Eiropas Savienībā padomnieks Garijs Lutons (*Gary Luton, Counsellor, Permanent Mission of Canada to the European Union*), Rūpniecības ministrijas Valsts sekretāra vietniece Reičela Larabī- Lesjēra (*Ms. Rachel Larabie-Lesieur, Associate Assistant Deputy Minister, Industry Canada*) Monreālas Starptautiskā tirdzniecības centra direktors Mišels Šarlands (*Michael Charland, Director, International Trade Centre, Montreal*), Kanādas Eksporta attīstības pārstāvis Henrijs Sukjērs (*Henri Souquieres, Export Development Canada*), Kanādas Cilvēkresursu ministrijas Valsts sekretāra vietnieks Bills Gārdners (*Bill Gardner, Assistant Deputy Minister Human Resources Development Canada*), Kanādas Pilsonības un migrācijas lietu ministrijas Reģionālais direktors Džims Verstēgs (*Jim Versteegh, Regional Director, Citizenship Immigration Canada*), CIDA Balkānu un ES jauno dalībvalstu programmu departamenta direktore Ingrida Knutsone (*Ingrid Knutson, Director, Balkans and Graduating Countries Program*).

Latvijas un Krievijas attiecību aktualitātes

Labu kaimiņattiecību uzturēšana, tai skaitā arī ar Krievijas Federāciju (KF), ir viena no Latvijas ārpolitikas prioritātēm. 2003.gadā politiskā dialoga ietvaros notikušas šādas augstāko amatpersonu tikšanās:

30.-31.maijs - Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga pēc KF prezidenta Vladimira Putina uzaicinājuma piedalījās Sanktpēterburgas 300 gadu jubilejas svinībās un ES-KF samītā.

11. jūnijs - pēc BJVP ministru sanāksmes notika ārlietu ministres S.Kalnietes tikšanās ar KF ārlietu ministru I.Ivanovu. Sarunā tika izskatītas konkrētas iespējas veicināt politisko dialogu starp atsevišķām parlamentāriešu grupām, starp valdību pārstāvjiem, kā arī SVK līdzpriekšsēdētāju starpā.

Amatpersonu tikšanās un semināri:

20. marts - Rīgā vizītē bija KF Antimonopola politikas un uzņēmējdarbības atbalsta ministrs I.Južanovs, kuram bija tikšanās ar ekonomikas ministru J.Lujānu un Konkurences padomes priekšsēdētāju P.Vilku.

28.-29. maijs - Maskavā darba vizītē uzturējās Latvijas kultūras ministre I.Rībena.
17.-18.jūlijs - Pēc KF Iekšlietu ministrijas ielūguma Maskavā uzturējās LR IeM delegācija VSV M.Bičevska vadībā. Parakstīja divus LR un KF starpvaldību vienošanās par pārceļošanas procesu regulēšanu un pārceļotāju tiesību aizsardzību īstenošanas kārtības protokolus, kuri noteiks kā repatrianti/ pārceļotāji var vērsties attiecīgās valsts iestādēs.
4.-8. augusts - Maskavā uzturējās Īpašo uzdevumu ministrs sabiedrības integrācijas lietās N.Muižnieks. Vizītes N.Muižnieks tikās ar KF ārlietu ministra 1. vietnieci E.Mitrofanovu, KF pilnvaroto cilvēktiesību lietās O.Mironovu, KF Valsts Domes deputātu, ārlietu komitejas vadītāja vietnieku K.Kosačevu.
11. - 12. septembris - LR IZM rīkoja darba semināru Maskavas valdības delegācijai par 2004. gada skolas reformu "Krievu skola Latvijā: kādai tai būt?".
12.09. LR ārlietu ministre S.Kalniete tikās ar Pleskavas apgabala gubernatoru J.Mihailovu, lai pārrunātu pārrobežu sadarbības jautājumus.
25.septembris - LR zemkopības ministrs M.Roze Maskavā tikās ar KF vicepremieru, lauksaimniecības ministru A.Gordejevu un pārrunāja abu valstu sadarbības iespējas.
3. novembris - LR vēstniecība Maskavā, sadarbībā ar Viskrievijas Ārzemju literatūras bibliotēku organizēja zinātnisku semināru par tēmu "Latvija - Krievija: jaunas sadarbības perspektīvas". Piedalījās abu valstu politiologi, pētniecisko institūtu un KF ĀM pārstāvji, ekonomisti.
2.-3. decembris - Sanktpēterburgā uzturējās LR Kultūras ministrijas delegācija ministres I.Rībenas vadībā. Tika parakstīts LR un KF Kultūras ministriju sadarbības programmu 2004.-2006.gadam.
14.-19. decembris - Notika KF Federālās Sapulces Federācijas Padomes Ārlietu komitejas priekšsēdētāja M.Margelova vadītās delegācijas vizīte Latvijā.

Turpinājās darbs pie starpvalstu līgumbāzes pilnveidošanas:

23.-24. janvāris - Maskavā notika kārtējās konsulārās konsultācijas. Puses saskaņoja LR valdības un KF valdības līgumprojektu "Par vienkāršotu vīzu izsniegšanas kārtību un valsts robežas šķērsošanu pierobežu teritoriju iedzīvotājiem".
3.-5. marts - Rīgā notika ekspertu sarunas par starpvaldību līgumprojektu sociālās drošības jomā.
7.-8. oktobris - Maskavā notika ekspertu sarunas par Vienošanās projektu par kārtību, kādā tiks piemērots sociālās drošības līgums starp Latviju un Krieviju.

Latvijas attiecības ar NVS valstīm

2003.gadā turpinājās aktīva divpusējā sadarbība ar Ukrainu.

25. janvāris - Pasaules ekonomikas foruma ietvaros Davosā, notika Valsts prezidentes V.Viķes-Freibergas tikšanās ar Ukrainas premjerministru V.Janukoviču
5. maijs - Rīgā notika politiskās konsultācijas starp Latvijas un Ukrainas Ārlietu ministrijām.
23. maijs Rīgā LR Ekonomikas ministrs J.Lujāns tikās ar Ukrainas vicepremieru, Latvijas un Ukrainas starpvaldību komisijas tirdzniecības un ekonomiskās sadarbības

jautājumos līdzpriekšsēdētāju D.Tabačņiku. Pārrunājot valstu tirdznieciskās attiecības, ministri atzīmēja stabili tirdzniecisko apjomu pieaugumu, uzsvēra izteikti produktīvo sadarbību.

3. jūnijs - Kijevā LR ĀM Parlamentārais sekretārs P.K.Elferts tikās ar Ukrainas ĀM VSV I.Harčenko. Pārrunātie jautājumi: Ukrainas politiskā reforma, izmaiņas valsts pārvaldes dienestos, Ukrainas devums Irākas krīzes risināšanā, Ukrainas rezolūcijas projekts ANO par badu Ukrainā 1920.- 30. gados.

3. septembris - Rīgā LR Iekšlietu ministrijas VSV M.Bičevskis tikās ar Ukrainas tieslietu ministra vietnieku A.Paseņuku, lai pārrunātu abu valstu sadarbību ar Eiropas Savienību (ES) cīņā pret organizēto noziedzību, narkotiku apkaršanu, cilvēku tirdzniecību un nelegālās imigrācijas novēršanā, kā arī par terorisma apkarošanas aspektiem praktiskā un likumdošanas jomā.

10. septembris - Rīgā notika Latvijas un Ukrainas Aizsardzības ministriju divpusējās sarunas. Noslēgumā tika parakstīts ikgadējais abu valstu militārās sadarbības plāns 2004. gadam.

7 novembris - Kijevā oficiālā vizītē uzturējās Latvijas ārlietu ministre S.Kalniete. Vizītes ietvaros ministre tikās ar Ukrainas augstākajām amatpersonām: Valsts prezidentu L.Kučmu, premjerministru V.Janukoviču, parlamenta priekšsēdētāju V.Litvinu, ārlietu ministru K.Griščenko, kā arī ar prezidenta padomnieku nacionālās drošības jautājumos V.Gorbuļinu un ĀM pirmo vietnieku eiropas integrācijas jautājumos O. Čaliju.

Latvijas ārlietu ministre izteica atbalstu Ukrainas eiropiskajai orientācijai un integrācijas procesiem ES un NATO, kā arī aicināja aktivizēt divpusējo sadarbību visos līmeņos, tai skaitā parlamentāro. Vizītes laikā tika parakstīts Līgums par savstarpēju klasificētās informācijas aizsardzību.

28. novembris - Viļņā 9.Baltijas ministru padomes sēdes ietvaros LR Ministru prezidentam E.Repšem notika īsa tikšanās ar Ukrainas premjerministru V.Janukoviču.

Sadarbībā ar Dienvidkaukāza valstīm tika uzturēta iepriekšējo gadu dinamika.

Azerbaidžānā tika akreditēts Latvijas vēstnieks A.Vilcāns (ar rezidenci Kijevā). Gruzijā atbildes vizītē septembrī viesojās Saeimas priekšsēdētāja I.Ūdre, kā arī notika abu valstu Ārlietu ministriju politiskās konsultācijas. Turpinājās vairāku starpvalstu līgumprojektu saskaņošanas process ar reģiona valstīm.

Eiropas Padomes Ministru komitejas 113.sesijas laikā, Kišiņevā, LR ārlietu ministre S.Kalniete tikās ar Moldovas prezidentu V.Voroņinu un ārlietu ministru N.Dudau.

2003.gads bija samērā aktīvs arī Latvijas - Baltkrievijas attiecībās.

11. februāris - Latvijā akreditējās Baltkrievijas vēstnieks V.Lamkovs. Notika vairākas divpusējas vizītes un tikšanās.

18. jūnijs - Rīgā notika Latvijas un Baltkrievijas Ārlietu ministriju konsultācijas departamenta direktoru līmenī.

18. jūnijs - Rīgā notika kārtējā Latvijas un Baltkrievijas jauktās valsts robežas demarkācijas komisijas sēde.

10.-12. jūlijs - Minskā vizītē uzturējās Rīgas Domes delegācija, kuru vadīja mērs G.Bojārs.

15.-17. jūlijs - Minskā vizītē uzturējās ģeogrāfijas ministru sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta delegācija ministra padomnieka A.Brandava vadībā.

22.augusts - Latviju vizītē apmeklēja BR valdības delegācija, kuru vadīja premjerministra vietnieks A.Tjutjunovs. Vizītes ietvaros notika BR pārstāvju tikšanās ar Satiksmes ministrijas valsts sekretāru V.Legzdiņu.

26. septembris - ANO Ģenerālās Asamblejas 58.sesijas ietvaros ārlietu ministre S.Kalniete tikās ar BR ārlietu ministru S.Martinovu.

3.-4.decembris - Minskā notika Latvijas-Baltkrievijas Starpvaldību komisijas 6.sēde. Tās ietvaros tika parakstīts sadarbības līgums starp Latvijas Republikas Nacionālo akreditācijas biroju LATAK un Baltkrievijas Republikas Standartizācijas, metroloģijas un sertifikācijas komiteju.

8. jūlijs - Minskā tika parakstīta Latvijas Republikas valdības un Baltkrievijas Republikas valdības vienošanās par sadarbību katastrofu, dabas stihiju, citu ārkārtas situāciju novēršanā, kā arī to seku likvidēšanā.

1. augusts - Aviokompānija *AirBaltic* pēc četrus gadus ilgā pārtraukuma (kopš 1999.gada) atjaunoja regulāros reisus no Rīgas uz Minsku.

Āzijas un Āfrikas valstis

Izraēla

Latvijas un Izraēlas divpusējās attiecības ir stabilas un vispusīgi turpina attīstīties. 2003. gadā notika augstu amatpersonu, ekspertu, parlamentāriešu un pašvaldības pārstāvju vizītes.

6. - 10. janvāris - Saeimas deputāti B. Cilēvičs un J. Pliners piedalījās 6. Starptautiskajā ebreju ministru un parlamentāriešu konferencē Jeruzalemē.

2. – 3. jūnijs - Jeruzalemē ĀM VSV A.Teikmaņa vadībā notika Latvijas un Izraēlas 4. politiskās un ekonomiskās konsultācijas.

26. augusts - Tika akreditēts Izraēlas vēstnieks Latvijā Garijs Korens.

Augusta beigās tika nodibināta Izraēlas un Latvijas Parlamentārās sadarbības līga 10 deputātu sastāvā un par tās priekšsēdētāju iecelts Omri Šarons (*Likud*). Saeimas Latvijas un Izraēlas sadarbības grupu vada B. Cilēvičs un tajā ir 20 deputāti.

5. septembris - Tika apstiprināta Asafa Kaspi (*Assaph Caspi*) kandidatūra LR Goda konsula amatam Eilātā.

17. – 19. septembris - Latviju apmeklēja Kneseta priekšsēdētājs R.Rivlins. 17. septembrī R. Rivlins atklāja 5. Starptautisku konferenci “Ebreji mainīgajā pasaule” Latvijas Universitātē.

25. - 28. oktobris - Izraēlas puses NVO “*Med Bridge*” rīkotajā pasākumā “*A Moment for Peace*” piedalījās JL frakcijas deputāti A.Kušķis, A. Pētersons, Ē. Škapars, B.Brigmane.

9. – 12. novembris - Izraēlā darba vizītē uzturējās Latvijas iekšlietu ministrs M. Gulbis. Gada laikā notika arī Izraēlas puses attiecīgo ekspertu vizītes Latvijā.

Tika turpināts darbs pie divpusējās likumdošanas bāzes drošības un finanšu sfērās.

2003. gada novembrī Daugavpils Dome parakstīja sadarbības līgumu ar Ramlu.

Ekonomika Pašlaik Latvija Izraēlai ir maznozīmīgs ekonomiskais partneris. Latvijai ir negatīva tirdzniecības bilance ar Izraēlu – 8 141 238 USD apmērā. Uz 2003. gada 3.ceturkšņa beigām Izraēlas investīcijas Latvijā reģistrēto uzņēmumu pamatkapitālā veidoja 1.7 MUSD, ierindojojot 39. vietā lielāko investētājvalstu sarakstā. Investēts galvenokārt komercdarbībā, lauksaimniecībā, medniecībā, datortehnoloģijās, tūrisma aģentūru darbībā.

Uz 2004. gada 24.februāri LR Uzņēmumu reģistrā bija reģistrēti 140 Izraēlas - Latvijas kopuzņēmumi.

Lai aktivizēti sadarbību biznesa aktivitātes un veicinātu investīciju piesaisti, 2003.g. 2. septembrī Latvijas Attīstības aģentūra iecēla “Ariel Properties Management Group” prezidentu H. Arielu par LAA sabiedrisko pārstāvi Izraēlā.

2003. g. 19. – 20. septembrī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Prezidents A. Lasmanis piedalījās 14. Starptautiskajā mazo un vidējo uzņēmumu konferencē Izraēlā. Ievērojami palielināja tūristu skaitu Latvijā 2003. g. 24. jūnijā Izraēlas aviokompānija “Israir” uzsāktie tiešie regulārie lidojumi maršrutā Telaviva – Rīga – Telaviva.

Kultūra, izglītība, zinātne, vēsture Sadarbība starp Latviju un Izraēlu kultūras, izglītības un zinātnes jomās notiek Sadarbības programmas kultūras, izglītības un zinātnes jomā, kā arī starpvaldību Kopējās komitejas apstiprinātas darba programmas 2002. – 2004. gadam ietvaros.

2. – 6. jūnijs - Rīgas kamerkora “Ave Sol” koncerttūre Izraēlā un dalība Abu- Gosh festivālā.

Maijā Izraēlas pārstāvis piedalījās Eirovīzijas un konkursa pasākumos Rīgā.

Dziesmu svētkos pirmo reizi Latvijā uzstājās Izraēlas koris – Arzi kibuca.

Latvijas ierēdņi ir piedalījušies starptautiskās mācību programmās Mashav mācību centrā, kā arī Nācaretes un Haifas starptautiskajās mācību programmās.

1999. gada 5. jūlijā Latvijas un Izraēlas Zinātņu akadēmijas parakstīja zinātniskās sadarbības līgumu. Pamatojoties uz līgumu sakot ar 2000. gadu katru gadu notiek zinātnieku apmaiņas.

9.-10. jūnijā bijušā LR Goda konsula Palestīnā Mordehaija Kaspi dēls Michael Caspi apmeklēja Latviju un nodeva Ārlietu ministrijas arhīvam materiālus par LR Goda konsulāta darbību Palestīnā no 1928. gada līdz 1947. gadam.

Holokausta izglītība, pētniecība un piemiņa Latvija turpināja strādāt Holokausta izglītības, pētniecības un piemiņas jomā. 2003. gadā decembrī Starptautiskajai Holokausta Darba grupai Vašingtonā tika iesniegta atskaite par Latvijas Rīcības plāna izpidi Holokausta izglītībā, pētniecībā un piemiņā. Regulāri notika semināri vēstures skolotājiem par Holokausta pasniegšanas jaunāko metodiku. Lai piedalītos Yad Vashem memoriāla Jeruzalemē rīkotajā konferencē no 2002. gada 28. decembra līdz 2003. g. 3. janvārim, vizītē Izraēlā uzturējās Latvijas Vēsturnieku Komisijas vadītāja vietnieks Prof. A. Stranga, ĀM VSV A. Gūtmanis un mākslas zinātniece H. Demakova. Latvijā regulāri tiek organizēti dažādi pasākumi. No tiem 2003. gadā nozīmīgākie:

- izveidota Ž. Lipkes piemiņas komiteja, kuras uzdevums iemūžināt piemiņu par vienu no Latvijas ebreju glābējiem 2. pasaules kara laikā. Paredzēts, ka tiks izsludināts starptautisks konkurss pieminekļa mākslinieciskajam risinājumam. 2003. gada 23. decembrī MK pieņēma rīkojumu “Par valsts atbalstu Ž. Lipkes un ebreju glābēju piemineklim” (piešķirot 10 000 Ls).
 - Ar ASV vēstniecības un Demokrātijas komisijas programmas atbalstu ir izdota grāmata “Izcilas ebreju personības Latvijā”. Grāmatā ir iekļauti 100 ievērojamu personību dzīvesstāsti, t. sk., par mākslinieku Marku Rotko.
 - tika veikti priekšdarbi pie interneta mājas lapas “Latvijas ebreju kopienu vēsture” izveides, kurā tiek apkopota informācija par katru Latvijas reģionu latviešu un angļu valodās.
 - 2003. g. maijā tika atvērts kārtējais Vēsturnieku komisijas rakstu 8. sējums “Holokausta izpētes jautājumi Latvijā”.
 - 12. - 13. jūnijs - Starptautiskā zinātniskā konference “Nacistiskās Vācijas okupācijas politika Latvijā 1941. – 1945.”, kuras ietvaros tika aplūkota holokausta tēma.
 - 16. – 17. septembris - Latvijas Universitātē notika kārtēja konference “Ebreji mainīgajā pasaulē”. Konferencē piedalījās Kneseta priekšsēdētājs Reuvens Rivlins.
 - 19. septembris - Sadarbībā ar *Yad Vashem* notika kārtējais seminārs Latvijas vēstures pasniedzējiem par holokausta jautājumu pasniegšanas jaunāko metodiku. Mūsdienu ebreju autoru filmu prezentācija notika Gētes institūtā 19. septembrī. Pasākumu atbalstīja Ārlietu ministrija, Berlīnes ebreju kopiena un Gētes institūts.
 - 9. oktobris - Tika atklāta piemiņas plāksne holokausta upuriem Aucē. Atklāšanā piedalījās Pasaules ebreju kongresa goda viceprezidents un holokausta izglītības fonda priekšsēdētājs lords Grevils Dženers.
 - 24. oktobris - Valsts prezidente atklāja starptautisko konferenci “*Research Into Holocaust Goes On.*”
2003. g. 28. novembrī Latviju apmeklēja Simona Vīzentāla centra Jeruzalemes biroja direktors Efraims Zurofs, lai tiktos ar LR Ģenerālprokuratūras pārstāvjiem jautājumā par genocīda noziegumu izmeklēšanas gaitu.
2003. gada 18. decembrī MK pieņēma rīkojumu par Latvijas daļību Starptautiskajā holokausta darba grupā.

Mongolija

1. – 2. jūnijs - Mongolijas Republikas prezidenta Natsagyn Bagabandi vizīte Latvijā. Tika parakstīts pirmais Latvijas un Mongolijas starpvaldību līgums - par sadarbību izglītības, zinātnes un kultūras jomās. Tika parakstīts līgums par sadarbību starp Latvijas un Mongolijas Rūpniecības un Tirdzniecības kamerām, veicinot tiešu kontaktu attīstību, informācijas apmaiņu par tirdzniecības un biznesa iespējām starp abām valstīm. Tika parakstīts sadarbības līgums starp Mongolijas radio un Latvijas radio, kā arī starp Mongolijas televīziju un Latvijas televīziju.

Korejas Republika

22. maijs - Rīgā parakstīts "Latvijas Republikas valdības un Korejas Republikas valdības līgums par vīzu režīma atcelšanu" (stājies spēkā 2003. gada 27. jūnijā).

Japāna

20. novembris - Rīgā tika parakstīts Latvijas Republikas valdības un Japānas valdības līgums par Japānas valdības piešķirto neatmaksājamo tehnisko palīdzību Latvijai kultūras jomā – Latvijas Valsts kino foto fonu dokumentu arhīvam dokumentu saglabāšanai iekārtu iegādei.

Ķīnas Tautas Republika

11.-20. oktobris - Ķīnas Tautas Republikā notika Latvijas un Ķīnas divpusējās konsultācijas administratīvajos un konsulārajos jautājumos. Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas delegāciju vadīja VSV P.Vaivars.

Indija

22. 26. janvāris - Saeimas priekšsēdētājas Ingridas Ūdres piedalīšanās Indijas Parlamenta (Lok Sabha) 50. gadadienas svinībās *New Delhi*

8. – 9. aprīlis – Indijas Tirdzniecības veicināšanas organizācijas (India Trade Promotion Organisation – ITPO) delegācija apmeklēja Rīgu. Tikšanās ar Ministru prezidenta biedru Aināru Šleseru, LAA, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras vadību un Latvijas uzņēmējiem, Rīgas brīvostas vadību.

30. septembris – 4. oktobris – Indijas kultūras dienas Latvijā. Koncertos Rīgā un Jelgavā Indijas izpildītājmākslu pārstāv *Joya Biswas* – sītara un *Manisha Bhargava* – *Chau* tradīcijas deju izpildītāja. Mākslinieces sniedz ne tikai koncertus, bet arī vada meistarklases dejā un sītaras spēlē. Indijas filmas tiek demonstrētas Kinogalerijā un TC “Mols” kinozālē. Fotoizstāde par Indiju – TC “Origo”. Lekcija par mūsdienu Indijas sasniegumiem – Latvijas universitātes Moderno valodu fakultātē.

23. – 28. novembris – LR Ministru prezidenta biedra Aināra Šlesera un uzņēmēju grupas vizīte Indijā. Tikšanās ar Indijas ārlietu ministru *Yashwant Sinha*, komunikāciju un informācijas tehnoloģiju ministru *Arun Shourie*, iepazīšanās ar Indijas starptautisko gadatirgu, tikšanās ar vadošiem Indijas uzņēmējiem, Indijas Tirdzniecības veicināšanas organizācijas vadību, Indijas – Latvijas apvienotās uzņēmēju padomes 1. sēde, tiek parakstīts sadarbības līgums starp LAA un ITPO, Mumbajas ostas apmeklējums un tikšanās ar ostas vadību.

Turpinot līgumtiesiskās bāzes pilnveidošanu:

- Oktobrī noticis 1. sarunu raunds par *Līgumu par izvairīšanos no aplikšanas ar dubultnodokļiem*;
- Indijas pusei iesniegti Latvijas priekšlikumi *Sadarbības programmai kultūras jomā laika periodam no 2004. – 2006. gadam*;
- Indijas pusei iesniegts izskatīšanai Investīciju līguma projekts.

Irāka

23. maijs - Apstiprināts MK Rīkojums Nr.334 “*Par palīdzības sniegšanu Irākas civiliedzīvotājiem, iesaistoties atjaunošanā un demokrātijas veicināšanas programmu īstenošanā*”, kas apstiprina 55.000 Ls piešķiršanu Irākas atjaunošanas un demokrātijas veicināšanas programmām un Ārlietu ministriju kā atbildīgo par līdzekļu izlietošanu.

Jūlijs - Par Latvijas īpašo sūtni Irākā tiek nozīmēts Ārlietu ministrijas parlamentārais sekretārs *Pēteris Kārlis Elferts*.

6. – 8. oktobris – LR ārlietu ministres Sandras Kalnietes vizīte Irākā, kuras laikā ministre tikās ar ASV administrācijas Irākā vadītāju vēstnieku Polu Brēmeru, Irākas ārlietu un cilvēktiesību ministrijas vecākajām amatpersonām, Irākas finanšu un banku ministru, Irākas celtniecības un mājokļu ministru un sabiedrisko darbu ministru, kā arī apmeklēja Kirkukas un Al Hašimijas militārās bāzes (Latvijas karavīru dislokācijas vietas).

23. – 24. oktobris - Latvijas delegācija piedalījās Irākas atjaunošanas atbalstītāju valstu konferencē Madridē. Delegāciju vadīja ārlietu ministre Sandra Kalniete, kas informēja konferences dalībniekus par Latvijas līdzdalību Irākas atjaunošanā, kā arī puda Latvijas gatavību tālākai sadarbībai saskaņā ar ANO DP 16. oktobra rezolūciju Nr. 1511 par Irākas rekonstrukciju. Sadarbībā ar UNDP pārstāvniecību Latvijā izstrādāts Projekts *Strengthening Institutional Capacity for Development Cooperation in Support of the Development Cooperation Framework of the Government of Latvia*, kura viens no mērķiem – sniegt nepieciešamo organizatorisko atbalstu Latvijai apakšprojektu veidošanā, t. sk., lai sniegtu palīdzību Irākai valsts atjaunošanas procesā, kam paredzēts izmantot valdības iedalītos 55.000 Ls.

Ārlietu ministrijas darbība Latvijas ārējo ekonomisko sakaru veicināšanas jomā

Latvijas ekonomisko interešu pārstāvēšana ārvalstīs

Latvijas ārējās ekonomiskās politikas svarīgākie mērķi ir nodrošināt Latvijas ekonomisko interešu pārstāvību un aizstāvību ārvalstīs, Latvijas konkurētspējas palielināšanu starptautiskajā arēnā un ārvalstu ieguldījumu piesaisti Latvijas tautsaimniecībai. Svarīgas ekonomiskās sadarbības jomas ir eksporta un uzņēmējdarbības veicināšana, investīciju piesaistīšana, tranzīta sekmēšana.

Latvijas ārējo ekonomisko interešu pārstāvēšanā Ārlietu ministrija aktīvi sadarbojas ar Ekonomikas ministriju un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, kur liela nozīme ir noslēgtās “Trīspusējās vienošanās par sadarbību starp Ekonomikas ministriju, Ārlietu ministriju un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, pārstāvējot Latvijas ekonomiskās intereses ārvalstīs” izpildei un īstenošanai praksē. Šis dokuments ir vērst uz Latvijas valsts ārējo ekonomisko interešu pārstāvēšanas sistēmas pilnveidošanu, kurā nozīmīgu lomu pilda Latvijas ekonomiskie diplomāti ārvalstīs. Arī turpmāk plānots balstīties uz šīs vienošanās nostādņēm un meklēt iespējas, kā tās pilnvērtīgāk īstenot un realizēt praktiskajā darbā.

Baltijas valstu Apvienotās tūrisma komitejas sanāksme

2003.gada 19.septembrī Viļņā notika pirmā Baltijas valstu starpvaldību nolīguma tūrisma jomā Apvienotās tūrisma komitejas (*Joint Tourism Committee – JTC*) sanāksme.

Sanāksmē tika pārrunātas Baltijas valstu aktualitātes tūrisma jomā, sadarbība tūrisma iespēju Baltijas valstīs kopējai prezentēšanai ārvalstu tirgos (Baltijas valstu apvienotais tūrisma informācijas centrs Mīnsterē un plānotā apvienoto centru izveide Berlīnē, Stokholmā un Maskavā, kopēju brošūru un interneta mājas lapu izveide, kopēja triju Baltijas valstu pārstāvēšana starptautiskajās izstādēs un gadatirgos). JTC ietvaros tika nolemts izveidot *Tourism Marketing Working Group*, lai vienotos par dalību plānotajos tūrisma gadatirgos Milānā, Štutgartē, Hamburgā, Barselonā, Parīzē, katras valsts finansiālo ieguldījumu, par Baltijas tūrisma informatīvo materiālu izplatīšanas stratēģiju u.c. tūrisma mārketinga jautājumiem.

Sadarbība paredz veidot kopēju Baltijas tūrisma tēlu – pirmie soļi ir kopējas Baltijas valstu tūrisma prezentācijas izstrāde, Baltijas kultūras tūrisma brošūras izdošana šī gada beigās, kā arī Baltijas tūrisma informācijas biroja izveide Berlīnē.

Latvijas un Baltkrievijas Republikas starpvaldību komisijas tirdzniecības un ekonomiskās sadarbības jautājumos 6.sēde.

2003.gada 3. - 4.decembrī Minskā notika Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas starpvaldību komisijas tirdzniecības un ekonomiskās sadarbības jautājumos 6.sēde. No Latvijas puses starpvaldību komisijas sēdi vadīja Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs Kaspars Gerhards, savukārt no Baltkrievijas puses – Baltkrievijas Ekonomikas ministra pirmais vietnieks Nikolajs Zaičenko.

Sanāksmes laikā galvenā uzmanība tika pievērsta Latvijas un Baltkrievijas ekonomiskās sadarbības attīstībai pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā. Abas puses atzina, ka tās ir ieinteresētas veiksmīgas sadarbības turpināšanā arī pēc Latvijas iestāšanās ES un iezīmēja šīs sadarbības turpmākas attīstības perspektīvas.

Sēdes laikā tika pārrunāti vairāki Latvijas – Baltkrievijas praktiskās sadarbības jautājumi, kā piemēram, abu valstu sadarbība transporta un kravu pārvadājumu jomā, izglītības un zinātnes jomā, divpusējās tirdzniecības jautājumi, kā arī Latvijas un Baltkrievijas reģionālā sadarbība programmas “INTERREG” ietvaros. Latvijas puse aicināja kaimiņvalsts pārstāvjus aktīvāk iesaistīties reģionālo sadarbības projektu izstrādē un īstenošanā.

Starpvaldību komisijas ietvaros tika arī parakstīts sadarbības līgums starp Latvijas Republikas Nacionālo akreditācijas biroju LATAK un Baltkrievijas Republikas Standartizācijas, metroloģijas un sertifikācijas komiteju, kā arī panākta vienošanās par Latvijas – Baltkrievijas apvienotās Tūrisma komitejas izveidi.

Latvijas ekonomisko diplomātu ārvalstīs sanāksme

2003.gada 18.–20.jūnijā Latvijā notika ikgadējā Latvijas ekonomisko diplomātu ārvalstīs sanāksme, kuras laikā tika pārrunātas aktualitātes Latvijas ekonomikā, vēstniecību sadarbība ar Latvijas institūcijām, kā arī diskutēts, kā uzlabot un padarīt efektīvāku ekonomisko diplomātu darbu vēstniecībās. Sanāksmē piedalījās 25 diplomāti no 24 Latvijas vēstniecībām ārvalstīs.

Pasākuma dienas kārtībā bija iekļauti tādi jautājumi kā Latvijas tautsaimniecības attīstības virzieni iestāšanās Eiropas Savienībā kontekstā, Latvijas ceļš uz dalību NATO, aktualitātes tranzīta un muitas jomā, tūrisma nozares attīstības perspektīvas Latvijā, reģionālās attīstības un pašvaldību jautājumi, ES struktūrfondu izmantošana reģionu attīstībai, nozaru asociācijas kā iespējamie sadarbības partneri ārvalstīs un citi jautājumi. Sanāksmes dalībniekus uzrunāja Ministru prezidenta biedrs A.Šlesers, Ekonomikas ministrs J.Lujāns, ar prezentācijām uzstājās Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras

valdes priekšsēdētājs J.Kanels, Ekonomikas, Satiksmes, Finanšu un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministriju pārstāvji, nozaru asociāciju vadītāji, tūrisma nozares speciālisti un citi.

Sanāksmes ietvaros 19.jūnijā notika izbraukums uz Rēzekni, kur vēstniecību ekonomiskajiem diplomātiem bija iespēja tikt ar Rēzeknes pilsētas un rajona pašvaldību vadītājiem, Rēzeknes SEZ pārstāvjiem, uzņēmējiem, kā arī apskatīt nozīmīgāko Rēzeknes uzņēmumu ražotnes.

Konsulārā darba pārskats

2003. gadā Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta (ĀM KD) darbā tika sasniegti šādi būtiskākie mērķi:

- noslēgti bezvīzu režīma līgumi ar Argentīnu, Čīli, Korejas Republiku, Kostariku un Urugvaju; ar Venecuēlu noslēgts bezvīzu režīma līgums diplomātisko un dienesta pasu turētājiem;
- no 2003. gada 1. maija spēkā stājies Imigrācijas likums un tam pakārtotie tiesību akti;
- ir notikusi KD struktūras maiņa – izveidotas jaunas nodaļas, pārdalītas funkcijas starp bijušajām nodaļām, kā arī paplašinātas KD telpas, būtiski optimizējot KD darbu;
- ar preses un plašsaziņas līdzekļu, kā arī ministrijas mājas lapas starpniecību regulāri tiek aktualizēta un izplatīta informācija par noteikumiem ceļošanai uz ārvalstīm, kā arī nosacījumiem, kas jāievēro uzturoties ārvalstīs.

2003. gadā KD ir izstrādāti un parakstīti šādi starptautiski līgumi, kā arī vestas sarunas par līgumu noslēgšanu:

- Latvijas Republikas valdības un Argentīnas Republikas valdības līgums par atteikšanos no vīzu prasības diplomātisko un oficiālo vai dienesta pasu turētājiem (parakstīts 05.12.2003, spēkā no 04.03.2004).
- Latvijas Republikas valdības un Argentīnas Republikas valdības līgums par atteikšanos no vīzām parastajās pasēs (parakstīts 05.12.2003, spēkā no 03.02.2004).
- Latvijas Republikas valdības un Kostarikas Republikas valdības līgums par abpusēju atteikšanos no vīzām (parakstīts 25.09.2003, spēkā no 24.11.2003).
- Latvijas Republikas valdības un Urugvajas Austrumu Republikas valdības līgums par savstarpēju atteikšanos no vīzām (notu apmaiņa, spēkā no 13.11.2003).
- Latvijas Republikas valdības un Venecuēlas Bolivāra Republikas valdības līgums par vīzu atcelšanu diplomātisko, oficiālo un dienesta pasu turētājiem (notu apmaiņa, spēkā no 06.11.2003).
- Latvijas Republikas valdības un Čīles Republikas valdības līgumu par vīzu prasības atcelšanu pilsoņu pasu turētājiem. Līgumprojekts akceptēts Ministru kabinetā 04.11.2003. Latvijas puse ir gatava līgumu parakstīt.

- Latvijas Republikas valdības un Brazīlijas Federatīvās Republikas līgumu par daļēju atteikšanos no vīzām. Līgumprojekts akceptēts Ministru kabinetā 13.05.2003. Līgumu ir paredzēts noslēgt notu apmaiņas ceļā.
- Latvijas Republikas valdības un Korejas Republikas valdības līgums par vīzu režīma atcelšanu (parakstīts 22.05.2003, spēkā no 27.06.2003).

2003. gadā KD veica vairāku Ministru kabineta un ĀM normatīvo aktu projektu sagatavošanu, kā arī piedalījās vairākās starpministriju darba grupās, tai skaitā izstrādājot virkni imigrācijas jomu regulējošos normatīvus. Sadarbībā ar Iekšlietu ministriju izstrādāti vairāki MK noteikumi, piemēram, "Vīzu noteikumi", "Kārtība, kādā Latvijas Republikā ieceļo un uzturas nepilngadīgi ārzemnieki bez vecāku vai aizbildņu pavadības", "Ārzemnieku veselības apdrošināšanas noteikumi", "Ārzemnieku ceļošanas dokumentu atzīšanas kārtība", "Uzturēšanās atļauju noteikumi" un citi, kā arī stājies spēkā "Imigrācijas likums".

Pamatojoties uz ĀM rīkojumiem (Nr. 57 un Nr. 64-k), KD tika izveidotas jaunas nodaļas, pārdalot funkcijas starp bijušajām nodaļām. Pēc reorganizācijas KD sastāv no 5 nodaļām: Kancelejas nodaļas, Konsulārās palīdzības nodaļas, Konsulāri tiesisko jautājumu nodaļas, Šengenas nodaļas un Funkcionālā nodaļas. Ņemot vērā, ka līdz reorganizācijai Funkcionālās nodaļas pienākumos ietilpa praktiski visas konsulārās funkcijas, tika nolemts nodaļas darbību optimizēt, atdalot konsulārās palīdzības jautājumus, lai varētu operatīvāk reaģēt uz ārkārtas situācijām un sniegt nepieciešamo palīdzību Latvijas iedzīvotājiem ārvalstīs, kā arī izveidot Šengenas nodaļu, kas KD reorganizācijas rezultātā ir sekmējusi arī kvalitatīvāku vīzu izsniegšanas procesa koordināciju un pārraudzību, nodrošinot jauno imigrācijas prasību ieviešanu pārstāvniecībās.

2003. gada nogalē tika atvērta Latvijas diplomātiskā pārstāvniecība Īrijas Republikā, kas ievērojami atviegloja gan KD, gan Igaunijas vēstniecības Īrijā darbu, ņemot vērā to, ka līdz šim Latvijas valstspiederīgajiem konsulārā palīdzība 05.02.1999. Līguma par konsulāro palīdzību un sadarbību starp Lietuvas Republikas valdību, Igaunijas Republikas valdību un Latvijas Republikas valdību ietvaros tika sniegta Igaunijas vēstniecībā Īrijā.

2003. gada laikā KD Konsulārās palīdzības nodaļa, sadarbībā ar Latvijas diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvniecībām, kā arī ES dalībvalstu pārstāvniecībām ārvalstīs sniedza sekojošu konsulāro palīdzību Latvijas valstspiederīgajiem:

- pases nozaudēšanas vai nozagšanas gadījumos tika izsniegtas **1647** atgriešanās apliecības;
- gadījumos, kad Latvijas valstspiederīgie palikuši bez naudas līdzekļiem ārvalstīs, ir pieņemti un nosūtīti pārstāvniecībām 100 naudas pārvedumi;
- no pārstāvniecībām saņemta informācija par 268 ārvalstīs aizturētajiem Latvijas valstspiederīgajiem;
- sniegta konsulārā palīdzība 70 gadījumos ārvalstīs mirušo Latvijas valstspiederīgo tuviniekiem.

2003. gadā KD Šengenas nodaļā tika izsniegtas 703 vīzas ar atzīmi “diplomātiskā vīza” vai “dienesta vīza”.

2003. gadā KD Funkcionālā nodaļā ir veikta:

- 6104 dokumentu īstuma apliecināšana un 1202 dokumentu legalizācija;
- 260 diplomātisko pasu un 96 dienesta pasu izsniegšana;
- vairāk nekā 700 dokumentu izprasīšana no ārvalstīm.

2003. gada 14.–17. aprīlī notika ikgadējās konsulāro amatpersonu mācības. Mācību laikā tika nodrošināta konsulāro amatpersonu tikšanās ar vairāku Iekšlietu ministrijas struktūrvienību, Tieslietu ministrijas, Zvērinātu notāru padomes, Centrālās vēlēšanu komisijas amatpersonām. PHARE 2001. gada nacionālās programmas *Twinning* projekta “Patvēruma un migrācijas vadības sistēma” ietvaros pirmo reizi konsulārajās mācībās lekcijas lasīja starptautiskie eksperti no Zviedrijas Migrācijas lietu pārvaldes un Zviedrijas Skones policijas.

2003. gadā starptautisko ekspertu vadībā notika 2 semināri, kuru mērķis bija izstrādāt “Vienotu apmācību” īstenošanas sistēmu, kurai, pamatojoties uz situācijas analīzi, jāizveido efektīvs mehānisms kopējās apmācības organizēšanai migrācijas jomā. Saskaņā ar Latvijas nacionālo likumdošanu Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, ĀM Konsulārais departaments un Valsts robežsardze ir atbildīgas par migrācijas lietu administrēšanu. “Vienotā apmācība” nozīmē apmācības pasākumus, kuros, ir iesaistītas vismaz divas no augstāk minētajām institūcijām (kā dalībnieki vai apmācības vadītāji). Saskaņā ar šo izstrādāto un pieņemto stratēģiju tiek sastādīts un saskaņots kopīgs plāns nākamajam gadam ar paredzamajām apmācībām starp šīm trijām institūcijām.

2003. gada nogalē noslēdzās LR Labklājības ministrijas īstenotā Ziemeļu un Baltijas valstu kampaņa “Pret sieviešu tirdzniecību” un Starptautiskās Migrācijas organizācijas kampaņa “Tevi pārdos kā lelli – netici vieglai peļņai ārzemēs”. Semināru cikla ietvaros konferencēs un 30 semināros visu Latvijas novadu skolās un citās izglītības iestādēs piedalījās dažādu institūciju pārstāvji – lektori, tajā skaitā arī no KD, kas runāja par jautājumiem, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecību. Šo pasākumu mērķis bija rosināt diskusijas un informēt jauniešus par cilvēku tirdzniecības problēmu, pievērst jauniešu uzmanību iespējamam riskam un izraisītajām sekām.

2003. gada 20. janvārī tika pieņemti LR MK noteikumi Nr. 26 “Juridisko personu licencēšanas un uzraudzības kārtība darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanai par maksu”. Saskaņā ar minēto noteikumu 6. punktu Nodarbinātības Valsts aģentūra izveidoja licencēšanas komisiju, kuras sastāvā tika iekļauti pārstāvji no Nodarbinātības Valsts aģentūras, Ārlietu ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Labklājības ministrijas un Valsts darba inspekcijas. Komisijas uzdevums ir pieņemt lēmumus par licences izsniegšanu, licences derīguma termiņa pagarināšanu vai licences anulēšanu juridiskajām personām, kuras par maksu sniedz darbiekārtošanas ārvalstīs pakalpojumu.

2003. gada 20. septembrī notika tautas nobalsošana par Latvijas dalību Eiropas Savienībā, kuras laikā ārvalstīs darbojās 38 vēlēšanu iecirkņi, kas tika izveidoti gan Latvijas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās, gan goda konsulātos, gan arī vietējo ārzemju latviešu centros. Līdzīgi kā iepriekšējās tautas nobalsošanās un Saeimas vēlēšanās koordinējošo darbu starp CVK un izveidotajiem vēlēšanu iecirkņiem ārvalstīs veica Konsulārais departaments. Kopumā ārvalstīs nobalsoja 7770 Latvijas pilsoņu, no kuriem 7177 nobalsoja par Latvijas iestāšanos ES.

2003. gadā SIA “Microlink” izstrādātā Legalizējamo un apliecināmo dokumentu uzskaites sistēma tika pilnveidota, lai varētu veidot publisko dokumentu parakstītāju – amatpersonu datu bāzi. Bez tam, turpinājās darbs pie Latvijas un ārvalstu kompetento amatpersonu parakstu paraugu datu bāzes papildināšanas un aktualizēšanas.

2003. gadā KD Šengenas nodaļa piedalījās integrētas Vienotās vīzu informācijas sistēmas (VIS) attīstīšanā, līdzdarbojoties Ielūgumu datu bāzes izveidošanā un tās integrācijā VIS, kā arī iekļaujot VIS nepieciešamās izmaiņas saistībā ar grozījumiem imigrācijas likumdošanā, kas stājās spēkā 2003. gada 1. maijā (Imigrācijas likums, Vīzu noteikumi u.c.), un kuru sagatavošanā piedalījās arī Šengenas nodaļa.

2003. gadā Šengenas nodaļa regulāri piedalījās ES Padomes darba grupu un komiteju sanāksmēs Briselē attiecībā uz vīzām, VIS un Šengenas informācijas sistēmu. Šengenas nodaļa piedalījās arī Iekšlietu ministrijas organizēto darba grupu sanāksmēs (Vīzas, Ārējās robežas un Šengenas *acquis* u.c.), kurās tika diskutētas Latvijas nacionālās pozīcijas Šengenas nodaļas kompetencē esošajos ES jautājumos, kā arī saskaņotas ar tām saistītās instrukcijas. Šengenas nodaļas darbinieki arī regulāri piedalījās starpresoru darba grupā “Vīzas, migrācija un patvērumš”, līdzdarbojoties nacionālo pozīciju izstrādē ES Tieslietu un iekšlietu padomes sanāksmēm.

Līdzīgi kā iepriekšējos gados regulāri tiek aktualizēta informācija ĀM Internet mājas lapā, kā arī tiek īstenota ceļotgribētāju izglītošana ar informācijas sniegšanu plašsaziņas līdzekļos.

Ārvalstīs nelaimē nonākušās personas ar padomu un palīdzību joprojām var rēķināties arī ārpus KD amatpersonu darba laika, svētdienas un svētku dienas ieskaitot, zvanot pa diennakts dežūrtālruni 9287398.

Personāla izglītošana un kvalifikācijas paaugstināšana

Ārlietu ministrijas Mācību centra 2003. gadā organizēto kursu vidū kā nozīmīgākie jāpiemin četri mācību kursi.

“Atbalsta kurss pirms dienesta ārzemēs” notika no 18. marta līdz 4. aprīlim. Kurša programmā tika iekļauts plašs praktisko un teorētisko jautājumu loks, pamatā aptverot visas ārlietu dienesta darbības jomas ārvalstīs. Lekcijas tika veidotas par sekojošām tēmām: “Diplomātiskā darba metodes”, “Drošības jautājumi vēstniecībā”, “Adaptācija

jaunā vidē. Psiholoģiskie aspekti”, “Konfliktu menedžments”, “Lietišķā etiķete”, “Biroja darba organizācija sekretārēm”, “Grāmatvedība vēstniecībā”. “Latvijas tēla veidošana” u.c.

2003. gadā ĀM Mācību centrs organizēja divus “Ievadkursus jaunajiem Ārlietu ministrijas darbiniekiem”: no 26. maija līdz 10. jūnijam un no 20. oktobra līdz 7. novembrim. Mācību kursa programmā tika iekļauti priekšlasījumi par ministrijas struktūru, funkcijām, personāla attīstību, lietvedību, diplomātisko saraksti, informācijas apriti, kā arī ārpolitikas tēmām un aktualitātēm, protokolu, cilvēktiesībām, Latvijas ārējo ekonomisko politiku, konsulāro darbu u.c.

No 23. septembra līdz 26. septembrim tika organizēts mācību kurss “Pēc dienesta ārvalstīs”, kurā tika veikti priekšlasījumi par galvenajām izmaiņām valsts pārvaldes likumdošanā (Valsts civildienesta likums, Darba likums, MK kārtības rullis), kā arī par aktualitātēm drošības jomā, finanšu jautājumiem un psiholoģiskajiem aspektiem, mainot darba vidi.

No 27. oktobra līdz 19. decembrim tika organizēti diplomātiskās angļu valodas kursi “*English for Diplomatic Purposes*” vidējam zināšanu līmenim ar uzsvāru uz angļu valodas prasmju uzlabošanu saistībā ar diplomāta ikdienas darbu.

Ārlietu ministrijas darbinieki kvalifikācijas celšanas nolūkos ir apmeklējuši Valsts administrācijas skolas rīkotos mācību kursus (VAS). 2003. gadā apmeklētākie VAS kursi bija šādi – ES projektu vadīšana, Angļu valoda darbā, ES institūcijas un to sadarbība ar nacionālajām institūcijām, Politikas ietekmes novērtēšana u.c.

ĀM inspektorāta darbība un iekšējais audīts

2003. gadā diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās tika veiktas 7 inspekcijas un 8 inspektīvās vizītes, un par tām iesniegti ziņojumi un tie lielākoties apspriesti ministrijas Atestācijas komisijā.

Inspekcijas tika veiktas Latvijas vēstniecībās ASV, Kanādā, Lielbritānijā, Austrijā, Beļģijā, kā arī pastāvīgajās pārstāvniecībās EDSO Vīnē, ANO Ņujorkā. Inspektīvās vizītes - Latvijas vēstniecībās Vācijā, Baltkrievijā, Francijā, pastāvīgajās pārstāvniecībās NATO Briselē, ES Briselē, konsulātos Vitebskā, Pleskavā, ģenerālkonsulātā Sanktpēterburgā. Inspekciju, inspektīvo vizīšu un *ad hoc* pārbaūžu laikā tematiski ir tikuši skatīti personāla, drošības, konsulārie, dokumentācijas pārvaldības, administratīvi tiesiskie, infotehnoloģiju jautājumi.

Diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ministrijas departamenti veica 14 tematiskās pārbaudes: 1) par finanšu jautājumiem vēstniecībās Baltkrievijā, Dānijā, Polijā, Uzbekistānā; 2) par konsulāriem jautājumiem vēstniecībās Baltkrievijā, Krievijā, Uzbekistānā, konsulātos Pleskavā, Vitebskā, ģenerālkonsulātā Sanktpēterburgā; 3) par dokumentācijas pārvaldības jautājumiem pastāvīgajā pārstāvniecībā ES Briselē, vēstniecībās Austrijā, Baltkrievijā, Polijā.

Inspektorāts gada laikā ir veicis vairāku lietu izpēti ministrijā saistībā ar iespējamiem disciplinārpārkāpumiem.

2003.gada pirmajā ceturksnī Inspektorāts vienlaikus ar inspekcijām un *ad hoc* pārbaudēm veica arī iekšējā audita funkcijas. Kopš 2.aprīļa Ārlietu ministrijā no Inspektorāta tika nodalīts *Iekšējais audits* un iekšējās auditēšanas funkcijas tika nodotas jaunizveidotajai struktūrvienībai.

2003.gadā *Phare* programmas ietvaros tika veikts Inspektorāta audits britu auditora *Stephen Maycock* vadībā. Gala ziņojumā tā darbs tika vērtēts atzinīgi, ar atsevišķiem vērtīgiem ieteikumiem strukturāliem un funkcionāliem pilnveidojumiem.

Iekšējais audits

Ar 2003.gada 21.marta LR Ārlietu ministrijas rīkojumu nr.57 "Par izmaiņām LR Ārlietu ministrijas centrālā aparāta un LR diplomātisko pārstāvniecību struktūrā un štatu sarakstos" tika izveidota iekšējā audita nodaļa. Diemžēl, pēc audita nodaļas izveidošanas 2003.gada laikā neizdevās nokomplektēt pilnu tās štata darbinieku skaitu (paredzēti divi darbinieki).

Iekšējais audits atbilstoši audita apstiprinātajam plānam analizē, vērtē un pārbauda ministrijā funkcionējošās iekšējās kontroles sistēmas.

2003.gadā Iekšējais audits paralēli plānotajām pārbaudēm un pretpārbaudēm (konsulārais departaments, autotransporta uzturēšana un izmantošana, nekustamo īpašumu un pamatlīdzekļu pārvalde, finansu vadība informācija utt) veica arī aktuālā jautājuma izpēti par darba noslogojumu vairākās LR konsulārajās pārstāvniecībās (Krievijā Baltkrievijā, Ukrainā). Bez tam Inspektoriāta sastāvā tika veikta pārbaude par finansēšanas jautājumiem Latvijas vēstniecībā Beļģijas Karalistē, mūsu valsts pārstāvniecībās NATO un ES.

Gada laikā veikto auditu rezultāti ļauj secināt, ka ministrijā izveidotās iekšējās kontroles sistēmas kopumā darbojas sekmīgi. Atsevišķu nepilnību un iespējamo risku novēršana ir saistīta ar budžeta jeb papildus finansēšanas jautājumiem.

2004.gada audita neaktualizētajā plānā paredzēti četri auditi un divas pretpārbaudes personāla vadības, informācijas tehnoloģijas un citās jomās.

Ministru Kabineta pārstāves starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2003.gadu

I. Ministru Kabineta pārstāves starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darbības virzieni

1. Saskaņā ar Ministru kabineta 1998.gada 17.marta noteikumiem Nr.92 “Noteikumi par Ministru kabineta pārstāvēšanu starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās”, Ministru kabineta pārstāvim (Pārstāvis) ir trīs galvenie uzdevumi:

- pārstāvēt Ministru kabineta intereses Eiropas Cilvēktiesību tiesā (Tiesa);
- pārstāvēt Ministru kabineta intereses ANO specializēto procedūru ietvaros;
- nodrošināt nacionālo ziņojumu par Latvijai saistošo starptautisko daudzpusējo līgumu izpildi sagatavošanu, iesniegšanu un aizstāvēšanu starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās.

II. Ministru Kabineta interešu pārstāvība Eiropas cilvēktiesību tiesā

2. Līdz 2003.gada 31. decembrim no Tiesas bija saņemta informācija un lūgums komentēt 50 lietas. Salīdzinoši – līdz 2002.gada 31.decembrim bija saņemts lūgums valdībai komentēt 41 lietu, bet 2001.gadā – 27 lietas.

3. Saskaņā ar Tiesas sniegto informāciju 2003.gadā Tiesā no Latvijas tika saņemtas 254 sūdzības, taču liela daļa šo iesniegumu netiek reģistrēti jo ir acīmredzami neatbilstoši kritērijiem, lai pieņemtu sūdzību izskatīšanai pēc būtības. Tā, 2003.gadā no 254 iesniegumiem reģistrēti ir 133 iesniegumi. Savukārt no jau ieregistrētajiem iesniegumiem (arī par iepriekšējiem gadiem) 2003.gadā ir noraidīti 150 iesniegumi (145 iesniegumi – 3 tiesnešu komitejā un 5 iesniegumi – 7 tiesnešu palātā). Minētie iesniegumi tiek izslēgti no tiesas reģistra un Latvijai nav jāsniedz par tiem komentāri.

4. Zemāk norādītajā tabulā ir sniegts to sūdzību apkopojums, kuras nosūtītas valdībai komentāru sniegšanai. Ņemot vērā, ka gandrīz visās saņemtajās lietās sūdzību iesniegušā personas uzskata, ka pārkāpti vairāki Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (Konvencijas) panti, tabulā viena un tā pati sūdzība var parādīties attiecībā uz vairākiem Konvencijas pantiem. Tabulā ir iekļautas 4 sūdzības, kuras iesniegušās personas atrodas ieslodzījumā un uzskata, ka valsts institūcijas viņām ir radījušas šķēršļus brīvai saziņai ar Tiesu. Tiesa attiecībā uz šīm 4 lietām ir lūgusi nosūtīt sūdzības iesniedzēju krimināllietās esošo procesuālo dokumentu kopijas un sniegt informāciju par sūdzības iesniedzējiem it kā radītajiem šķēršļiem sazināties ar Tiesu. 2003.gadā divās no šīm lietām tika saņemts atkārtots lūgums sniegt komentāru par iespējamiem šķēršļiem sūdzības iesniedzēju saziņai ar Tiesu.

No visām valdībai nosūtītām sūdzībām:

Konvencijas pants	Sūdzības				Kopā
	2000.g.	2001.g.	2002.g.	2003.g.	
2.pants (tiesības uz dzīvību)		1			1
3.pants (spīdzināšanas aizliegums)	1		4	4	9
5.pants (tiesības uz dzīvību)	5		18	2	25

personisko brīvību un drošību)					
6.pants (tiesības uz taisnīgu tiesas procesu)	7	4	12	6	29
7.pants			1		1
8.pants (tiesības uz privātās dzīves un ģimenes dzīves neaizskaramību)	5	5	8	4	22
9.pants (tiesības uz reliģijas brīvību)				1	1
10.pants (tiesības uz vārda brīvību)	1	2			3
11.pants (tiesības uz biedrošanās brīvību)		1			1
12.pants (tiesības noslēgt laulību)	1				1
13.pants (tiesības uz efektīvu aizskarto tiesību aizsardzību)	2	1	2	1	6
14.pants (diskriminācijas aizliegums)	3	1		2	6
34.pants (tiesības netraucēti sazināties ar Tiesu)		4	2	2	8
1.protokola 1.pants (tiesības uz īpašumu)	1	2		2	5
1.protokola 2.pants (tiesības uz izglītību)	1				1
1.protokola 3.pants (tiesības uz brīvām vēlēšanām)	1	1		1	3
4.protokola 2.pants (pārvietošanās brīvība)	1				1
4.protokola 3.pants (pilsoņu izraidīšanas aizliegums)	2				2
4.protokola 4.pants (ārvalstnieku kolektīvas izraidīšanas aizliegums)	1				1
7.protokola 2.pants (tiesības uz apelāciju krimināllietās)			1	1	2

No tabulā sniegtās informācijas izriet, ka visvairāk komunikētas sūdzības par tiesību uz taisnīgu tiesas procesu iespējamiem pārkāpumiem (Konvencijas 6.pants) un tiesībām

uz personisko brīvību un drošību (Konvencijas 5.pants). Sūdzību skaits nesamazinās par iespējamiem necilvēciskas apiešanās vai spīdzināšanas aizlieguma pārkāpumiem, kā arī tiesību uz privātās un ģimenes dzīves iespējamiem pārkāpumiem.

5. Līdz 2003.gada 31.decembrim no visām 50 saņemtajām sūdzībām mierizlīgums noslēgts vienā lietā, spriedums pasludināts trijās lietās. Pēc valdības komentāru saņemšanas Tiesa ir atzinusi par nepieņemamām izskatīšanai 8 (2003.gadā – 2) lietas, un no tiesā izskatāmo lietu saraksta svītrojusi vienu lietu. Pēc valdības komentāru saņemšanas Tiesa pieņēmusi izskatīšanai pēc būtības 8 (2003.gadā – 6) lietas. Vienā lietā valdība ir iesaistījusi tiesas procesā kā trešā puse. Attiecībā uz atlikušajām 25 sūdzībām Tiesai vēl ir jālemj, vai tās ir pieņemamas izskatīšanai pēc būtības vai noraidāmas.

III. Ministru Kabineta interešu pārstāvība ANO speciālo procedūru ietvaros

6. Līdz šim ANO Cilvēktiesību komiteja ir izskatījusi divas sūdzības pret Latviju. 2003.gada nogalē Latvijas valdībai tika nosūtīta komentēšanai L.Ļitvinas sūdzība par tiesību uz pieeju tiesai iespējamo pārkāpumu.

IV. Nacionālo ziņojumu sagatavošana un iesniegšana starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās

7. 2003.gada 16.aprīlī valdībā tika apstiprināti Latvijas ziņojumi par Sieviešu diskriminācijas izskaušanas konvencijas izpildi Latvijā un Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām izpildi Latvijā.

8. Tāpat 2003.gadā notika sekojošo 2002.gadā ANO iesniegto ziņojumu aizstāvēšana attiecīgajās ANO komitejās Ženēvā:

a) 2003.gada 13. un 14. augustā ANO Rasu diskriminācijas izskaušanas komiteja izskatīja kārtējo Latvijas nacionālo ziņojumu par 1965.gada ANO Konvencijas “Par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu” izpildi laika posmā no 1998.gada līdz 2002.gadam.

b) 2003.gada 28. - 29. oktobrī ANO Cilvēktiesību komitejas 79.sesijā tika skatīts Latvijas kārtējais ziņojums par 1966.gada Starptautiskā Pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām izpildi.

c) 2003.gada 13. un 14.novembrī ANO Spīdzināšanas novēršanas komiteja izskatīja sākotnējo Latvijas nacionālo ziņojumu par 1984.gada ANO Konvencijas “Pret spīdzināšanu un citādu cietsirdīgu, necilvēcisku vai cilvēka cieņu pazemojošu izturēšanos un sodīšanu” izpildi laika posmā no 1992.gada līdz 2002.gadam.

9. 2003.gadā ir uzsākts darbs pie Latvijas kārtējā ziņojuma par Bērnu tiesību konvencijas izpildi Latvijā sagatavošanas.

10. Sīkāku informāciju par Pārštāvja darbu var iegūt mājas lapā : www.mkparstavis.am.gov.lv.

Finansējums un tā izlietojums

Valsts budžeta līdzekļu izlietojums 2003.gadā

1.tabula

Aktīvi un pasīvi (kopsavilkuma bilance) (latos)

Nr.p.k.		Gada sākumā	Gada beigās
1.	Aktīvi:	25 420 293	25 337 166
1.1.	Ilgtermiņa ieguldījumi	24 681 831	24 266 766
1.2.	Apgrozāmie līdzekļi	738 462	1 070 400
2.	Pasīvi:	25 420 293	25 337 166
2.1.	Pašu kapitāls	24 570 773	24 729 967
2.2.	Kreditori	849 520	607 199

2.tabula

Valsts pamatbudžeta līdzekļu izlietojums 2003.gadā (latos)

Nr.p.k.		Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1.	Ieņēmumi kopā	11 496 566	13 470 946	13 363 323
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	11 227 907	13 123 946	13 043 443
1.2.	Dotācija īpašiem mērķiem	-----	-----	-----
1.3.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	268 659	347 000	319 880
1.4.	Ārvalstu finanšu palīdzība	-----	-----	-----
2.	Izdevumi (kopā):	11 231 498	13 470 946	12 670 008
2.1.	Uzturēšanas izdevumi kopā	10 930 159	12 880 010	12 277 509
2.1.1.	Atalgojumi	4 209 130	4 887 605	4 712 342
2.1.2.	Komandējumi	742 162	1 111 557	1 078 831
2.1.3.	Subsīdijas un dotācija	544 677	398 300	384 832
2.1.4.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	5 434 190	6 482 548	6 101 504
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem (kopā)	301 339	590 936	392 499
2.2.1.	Kapitālās iegādes	301 339	523 936	392 499
2.2.2.	Kapitālais remonts	-----	-----	-----
2.2.3.	Investīcijas	-----	67 000	-----

3.	Nodarbinātība			
3.1.	Faktiskais nodarbināto skaits	492	-----	547
3.2.	Vidējā darba alga	189	-----	175

3.tabula

Maksas pakalpojumi un to izcenojumi, citi pašu ieņēmumi

Nr.p. k.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Izcenojumi	Faktiskie ieņēmumi
1.	Maksa par konsulārajiem pakalpojumiem	7.66	176 712
2.	Citi pašu ieņēmumi	-----	143 168
3.	Kopā		319 880

4.tabula

Iemaksas starptautiskajās organizācijās 2003.gadā (latos)

Nr.p. k.	Organizācijas nosaukums	Iepriekšējā gadā	Pārskata gadā
1.	ANO	52 087	119
2.	UNESCO	167 747	20 313
3.	Pasaules tirdzniecības organizācija	27 682	32 064
4.	Baltijas jūras valstu padome	17 909	31 074
5.	Hāgas pārstāvniecību konference	4 237	0
6.	Eiropas padome	133 914	156 568
7.	Eiropas padomes jaunatnes fonds	1 531	1 881
8.	EDSO	98 334	82 475
9.	Kodolizmēģinājumu aizliegumu sagatavošanas komisija CTBTO	0	3 658
10.	UNESCO WHF	223	203
11.	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Baltijas Reģionālā programma OECD	12 740	18 840
12.	OECD LEED	0	15 639
13.	OECD CIME	0	2 019
14.	Pasaules tirdzniecības organizācijas likumdošanas konsultatīvais centrs	6 593	0
15.	UNICEF	6 370	0
16.	UN Geneva General FUND	5 583	0
17.	UNCHR	3 000	4 336

18.	Ķīmisko ieroču aizlieguma organizācija (OPCW)	0	4 025
19.	Rietumeiropas valstu savienība	0	2 373
20.	Hāgas Starptautiskā krimināltiesa	0	92
21.	Hāgas privāttiesību konference HCCH	0	2 389
22.	AEBR	0	673
	Kopā	537 950	378 741

5.tabula

Pārskats par budžeta programmas rezultatīvo rādītāju izpildi ārlietu ministrijā (latos)

Rezultatīvie rādītāji	2003.gada plāns	Faktiski
Iestāžu skaits	38	38
Štata vienību skaits	568	547
Izdoto vīzu skaits	105 600	121 945
Konsulāro pakalpojumu skaits	21 100	23 078

2003.gadā netika izlietoti līdzekļi valsts investīciju programmām.

2003.gadā netika noslēgti līgumi pētījumiem.

2003.gadā netika saņemti un izlietoti ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļi.

Prognozes un plāni

Ārlietu ministrijas ilgtermiņa finanšu saistības 2004.gadam:

- iemaksas Starptautiskajās organizācijās (439740 latu apmērā),
- LR vīzu ielīmju iegāde (43200 latu apmērā),
- par ēkas piebūvi LR vēstniecībā Dānijā (17421 latu apmērā).